

TRANSPORT

ARBETAREN

Nr 4 2025

Snabbkoll

Så får du en
bra sommar

Ren glädje

Malin Dahlström trivs bäst på scenen

Avtal 2025 De här
kollektivavtalen är
redan klara

Arbetsmiljö Miljö-
arbetare lärmar om
pressat jobb

Europadomstolen
En lång väntan på
svar om prövning

VÄRVA DIN KOMPIS

Du som värvar en kompis får ett Superpresentkort värt 200 kronor. Transports styrka som fackförbund att kunna förändra och påverka börjar alltid hos dig. Scanna QR-koden eller besök transport.se för att göra oss ännu starkare.

Scanna & läs mer

TILLSAMMANS HAR VI KRAFTEN ATT FÖRBÄTTRA

TRANSPORT ARBETAREN

Svenska Transportarbetareförbundets medlemstidning

POSTADRESS

Box 714, 101 33 Stockholm

BESÖKSADRESS

Olof Palmes gata 31, 5 tr.

HEMSIDA

transportarbetaren.se

PÅ OMSLAGET

Malin Dahlström
Foto: Justina Öster

ANNONSER

Adsales Group AB,
Carl Truving
Tel: 073-590 25 32
E-post: carl@adsales.se

TRYCK

Stibo Complete,
Katrineholm 2025.
TS-kontrollerad upplaga: 53 700
Nästa nummer utkommer
den 19-20 juni.

PRENUMERATION

250 kronor per år (10 utgåvor).
Adressändring:
Medlemmar kontaktar sin
lokalavdelning.
Icke medlemmar kan mejla
info@transportarbetaren.se.

REDAKTION

E-post: fornamn.efternamn@transportarbetaren.se
Telefon: 010-480 30 00

KRISTINA SJÖBERG
Chefredaktör/
ansvarig utgivare
010-480 33 01

CHRISTINA AHLUND
Redigerare/stf
utgivare
010-480 33 05

JOHN ANTONSSON
Reporter/
redigerare
010-480 33 06

LILLY HALLBERG
Reporter
010-480 33 03

JUSTINA ÖSTER
Reporter
010-480 33 04

Korrektur: Michelle Bergman

SVERIGES TIDSKRIFTER
PUBLICISTER I SAMVERKAN

Ledare **Kristina Sjöberg**

Ju frispråkigare – desto starkare

”Det fria ordet och en stark arbetarrörelse har många beröringspunkter. Ju frispråkigare vi kan vara, desto starkare blir vi.”

När jag skriver det här har journalisten Joakim Medin ställts inför rätta i Turkiet. Detta för att han utfört journalistiskt arbete. Turkiets president är kränkt och för det kan Medin få avtjäna flera år i turkiskt fängelse. Helt horribelt.

Kudos till Tidningsutgivarna (TU), Sveriges Tidskrifter och Svenska Journalistförbundet som åkte till Ankara för att visa sitt stöd för Joakim. Kudos även till Jonas Sjöstedt (V) och Ulrika Westerlund (MP) som var där för att sätta press på Turkiet inför den första rättegången som hölls den 30 april.

Det är nästan lite ironiskt att Pressfrihetens dag, en internationell dag, firades den 3 maj. En dag inrättad av FN för att hedra uppoffringar som gjorts för pressfriheten och för att värna om en självständig och pluralistisk press.

RÄTTEGÅNGEN HÖLLS DAGEN innan första maj. Arbetarnas internationella dag. En dag att samlas kring och där våra röster höjs. För de måste höjas. Vinster våra föregångare vunnit åt oss, semester, föräldraledighet, arbetstidsförkortning etcetera, är på intet sätt garanterade.

Vi som har varit med ett tag kommer ihåg när vi till exempel blev snuvade på de extra semesterdagarna. Fick vi ekonomisk ersättning för det? Och prolongeringen under pandemin! Det hoppas jag att vi aldrig går med på igen.

DET FRIA ORDET och en stark arbetarrörelse har många beröringspunkter. Ju frispråkigare vi kan vara, desto starkare blir vi.

Men även i Sverige ser vi det ökade säkerhetsläget göra avkall på yttrandefriheten. Objekt som säkerhetsklassas och som inte får avbildas. Arbetsplatser som vi som medlemstidning inte blir insläppta på.

Jag har skrivit om detta förut och jag kommer inte att sluta. För vi är din medlemstidning och det är om dina arbetsvillkor på din arbetsplats vi vill berätta. ●

Sköna maj, välkommen!

Lättkränkta stora egon.

Kristina Sjöberg är chefredaktör på Transportarbetaren.

Nummer 4

- 3 **LEDARE KRISTINA SJÖBERG**
- 8 **FUSK OCH FEL**
Trots hängavtal kunde Scan trans undkomma att betala skatt och sociala avgifter. Svårkontrollerat säger Skatteverket.
- 12 **KRÖNIKA ALEXANDRA EINERSTAM**
- 13 **BOKNINGSSYSTEM**
Trots dåliga erfarenheter av bokningssystemet för serviceresor så införs det i fler kommuner.
- 14 **AVTAL 2025**
Flera av Transports 25 olika avtal är nu färdigförhandlade.
- 19 **KRÖNIKA DAVID ERICSSON**
- 20 **EUROPADOMSTOLEN**
Väntan på besked och behandling är ofta lång.
- 22 **ARBETSMILJÖ**
Skyddsombud på Prezero i Malmö vittnar om press och stress och dåligt stöd från ledningen.
- 28 **MÖTET**
Eric Johansson gjorde en helomvändning. Från vd till att sälja korv.
- 32 **ENSAMHET PÅ JOBBET**
Många förare kan känna sig ensamma på jobbet. Telge återtvinning jobbar för att de inte ska känna så.
- 38 **SNABBKOLL SEMESTER**
Ha koll på dina rättigheter i sommar.
- 40 **TEKNIK & TRAFIK**
- 42 **KULTUR**
Varför lever vi inte mer hållbart? Forskare svarar.
- 44 **FRÅGA FACKET**
- 46 **MÅNADENS MEDLEM**
Malin är både lagerarbetare och rockstjärna.
- 48 **MEDLEMSSIDOR**
- 51 **ORDFÖRANDEN HAR ORDET TOMMY WREETH**

FOTO: JUSTINA ÖSTER

FOTO: MARIKA SIVERTSSON

FOTO: JUSTINA ÖSTER

FOTO: BERTIL JANSON

ILLUSTRATION: MATTIAS KÄLL

SAGT PÅ WEBBEN

Vi skrev om det nya transportavtalet:

”En chaufförlön är 2024 (ur minnet) cirka 31700 kronor, en svensk genomsnittslön är 39900 kronor. För att få samma löneökning i kronor som genomsnittssvensken hade vi behövt en löneökning på 4,3 procent. Som det är nu förlorar vi köpkraft varje år gentemot genomsnittssvensken. Det värsta med procent är att vi förlorar mer och mer för varje år som går.”
N

”Vad hände med arbetstidsförkortningen vid nattarbete på terminal? Finns inga andra som jobbar 40 timmar/vecka vid nattarbete.”
S

Vi skrev om det nya miljöarbetareavtalet:

”Hur kan man ställa sig utanför LO på 4,2 procent och sedan i slutändan gå med på detta skrattretande avtal. Det är inte i närheten av godkänt.”
UO

”Det var inte mycket till stegvis löneförhöjning... Det är ju 1070 kronor för alla utom dem som jobbat mer än sex år. 1 år = 1070 kronor. 2 år = 1070 kronor. 4 år = 1070 kronor. Lite mera skillnad kunde ni klämt in.”
R

POPULÄRT PÅ WEBBEN

... senaste månaden:

- 1. Nytt avtal för åkeri, terminal och bärgning
- 2. Så tycker vi om nya transportavtalet
- 3. Vad hände med arbetstidsförkortningen?

Debatt

Bolt förlorar avtalet om de inte uppfyller kraven

Serviceresor som sjukresor, färdtjänst och skolskjutsar är avgörande för människors trygghet och tillgänglighet. Därför måste upphandlingar ske rättvist och ansvarsfullt, med fokus på både resenärers och förarens villkor.

Den senaste upphandlingen i Region Uppsala har väckt uppmärksamhet, särskilt kring Bolt och arbetsvillkor. Det finns anledning att klargöra regionens agerande och krav.

DET KAN VERKA som att vi kan välja fritt bland företag eller ställa vilka krav vi vill i avtal. Så är det inte. Offentlig upphandling styrs av lagar som ska säkerställa rättvisa och fungerande konkurrens.

Vi har ställt skarpa krav på att alla leverantörer följer arbetsrättsliga villkor enligt Upphandlingsmyndighetens rekommendationer för taxibranschen – med minimilöner, reglerad arbetstid och semester enligt kollektivavtal.

Alla förare ska dessutom vara certifierade enligt standard från Svensk Kollektivtrafik, vilket garanterar rätt kompetens och hög kvalitet.

Delta i debatten

genom att mejla ditt debattinlägg till redaktionen@transportarbetaren.se. Skicka med ditt namn, befattning och ett foto på dig.

JENNY LUNDSTRÖM (MP)

Ordförande i trafik- och samhällsutvecklingsnämnden.

JOEL GOHARI MOGHADAM (S)

Förste vice ordförande i trafik- och samhällsutvecklingsnämnden.

BOLT ÄR ETT av 14 bolag som fått möjlighet att teckna avtal. Vår ambition har varit att ge både stora och små aktörer möjlighet att delta, för att säkra god geografisk täckning och korta väntetider.

Inför avtalsstart ska samtliga bolag visa hur de uppfyller kraven. När trafiken är i gång förväntas dessa följas i praktiken. Region Uppsala accepterar inte avvikelser. Uppföljningen har stärkts, och vid brister kan avtal avslutas i förtid.

RÄTTVISA VILLKOR ÄR inte förhandlingsbara. Den som kör serviceresor för regionen ska göra det med trygghet, kvalitet och respekt – för förare och resenärer.

Denna upphandling innehåller skarpare arbetsrättsliga krav än tidigare, med tydlig ambition att säkerställa schysta villkor för samtliga utförare. Detta kommer vi säkra i den kommande avtalsskrivningen och i vår uppföljning, det gäller samtliga leverantörer.

VI SER OCKSÅ fram emot en nära dialog med branschorganisationer, fackliga parter och medborgare – för att ta emot synpunkter och förslag som kan bidra till utvecklingen av serviceresor i länet. ●

FOTO: JUSTINA ÖSTER

”Den som kör serviceresor för regionen ska göra det med trygghet, kvalitet och respekt – för förare och resenärer.”

NYHET!
SUPER-STRETCH

TOTAL
STRETCH

INGA MELL ANHÄNDER!

– beställ dina arbetskläder direkt från Wexman Workwear

SOMMARPAKET
DU FÅR 17 PRODUKTER TOTALT!
Varje modell i valfri storlek
2 236:-

CERTIFIERADE VARSELKLÄDER FÖR ÅKERI,
TRANSPORT, GRÄV & ANLÄGGNING.

SERVICEBYXA VARSEL TOTAL STRETCH KLASS 1

Välj ett par.
Med eller utan
spikfickor

ALLROUND
GRIP

3-PACK HANDSKAR

PREMIUM TRUCKER CAP

KLASS 2

FUNCTIONAL T-SHIRT

ELASTIC
ERGO

BÄLTE

LOW CUT
ALLROUND

4-PACK TEKNIKSTRUMPOR

QUICK-DRY CONTRAST T-SHIRT

SHORTS KLASS 2

KLASS 3

FULL-ZIP SWEATSHIRT

2-PACK KALSONGER

HELA PAKETET PACKAS
I EN PRAKTISK BAG

**HIGH-VIS
PRO**
BY WEXMAN WORKWEAR

High-Vis Pro är vår kollektion med varselkläder. Här ligger tyngdpunkten på modern design, nya smarta funktioner och hög säkerhet. Plaggen är certifierade enligt EU-direktiv EN ISO 20471.

HÖGSTA TÄNKBARA KVALITÉ!

Samtliga produkter i detta erbjudande är av PREMIUM-kvalité. Innebär absolut högsta tänkbara krav på material, sömnad och funktioner. Knäfickor och armbågsförstärkningar av urstark Cordura, dragkedjor från YKK, mängder av sömnadsförstärkningar samt 2- & 3-nålsömmar på plaggens speciellt utsatta ställen är bara några exempel på detta kvalitetslöfte.

GARANTERAT LÄGST PRIS - HUR ÄR DET MÖJLIGT?

Vår affärsidé är unik i sin enkelhet. Allt från produktutveckling, design och tillverkning till lagerhållning och marknadsföring görs helt i vår egen regi. Försäljningen sker sedan direkt till dig som kund utan några som helst fördyrande mellanhänder.

En bättre affär
helt enkelt!

LOGGAT & KLART!

Vårt huvudkontor och lager ligger i Tidaholm. Här finns också ett tryckeri och en brodyrateljé. Innebär att du kan få dina kläder loggade och klara med antingen direktbrodyr, screentryck eller transfertryck.

WEXMAN AB / TIDAHOLM

ORDER Tel 0502 188 90 | order@wexman.se | www.wexman.se

WEXMAN WORKWEAR
TIDAHOLM SWEDEN
QUALITY & IMAGE SINCE 1994

FOTO: PIXABAY

Grundaren av Scan trans ägde en galopphest ihop med sin kompis och satte den på sitt åkeri. Hästarna på bilden har inget med åkaren att göra.

Välkommen till ”Scam trans”!

Ett företag som hyrt ut personal till Börje Jönsson åkeri, Stay fresh och Thomas betong hade hängavtal, men valde ändå att låta pengarna runda ett bosniskt företag och betala svart. Grundaren av Scan trans d.o.o. tycker att Skatteverket behandlat honom ”skitigt”.

Text HANNA STRÖMBOM

Transportarbetaren har granskat två svenska åkare som nyttjat Scan trans, vi väljer att kalla dem Gregor och Peter. Skatteverket menar att de betalat ut svarta löner, men Gregor håller inte med.

– På den tiden när jag hade Scan trans så vet jag att det betalades in någon liten summa, det var några tusen per gubbe. Det finns ett lägsta belopp där allt räknas in. Socialavgifter, försäkringar och hela baletten, säger han.

HAN BERÄTTAR ATT han startade Scan trans som bemanningsföretag, innan sitt åkeri. Sedan menar han att Scan trans först sålts till en man han bara känner vid förnamn, och därefter vidare.

Det bosniska företaget grundades 2010, men senaste kända årsredovisning är från 2012. Det återfinns inte i internationella företagsregister, har ingen hemsida och är registrerat på en adress där det verkar husera ett charkuteri.

STORA SUMMOR FRÅN de svenska åkerierna betalades till Scan trans, som skickades tillbaka dem till privata bankkonton – från vilka löner portionerades ut.

– Chaufförerna nere i Bosnien har varit anställda på Scan trans på grund av mycket lägre avgifter ju, säger Gregor.

Skatteverket menar att samtliga granskade fakturor till det bosniska bolaget är osanna. Tolv av Gregors sexton chaufförer fick lön på så vis och ungefär 200 000 kronor behöll han själv.

De aktuella chaufförerna i de båda åkarnas bolag har varken varit F-skattare, haft giltiga intyg för att skatta utomlands, eller fått arbetsgivaravgifter inbetalade för sig. De har dock varit placerade i Småland och arbetat i Sverige.

Om man arbetar här ska man ju betala skatt och sociala avgifter här.

– Jag var nog inte den enda som hade så. Jag vet inte vad lagen säger, men jag tycker att om man har en revisor så ska han säga ifrån, säger Gregor.

Fast det är ju ditt ansvar.

– Jo, men revisorn kan ju inte

Särskild insats mot fusk i åkerier

→ Skatteverket har i en särskild insats kontrollerat åkerier sedan 2021. Resultatet är 100 extra miljoner kronor in i skatt, upptäckten av felaktiga traktamenten, oriktiga fakturor, undangömmande av löner, samt brister i bokföringen.

→ 119 av 164 avslutade utredningar har lett till ändrade beskattningsbelopp. Störst är problemen hos företag som transporterar varor mellan olika länder och särskilt om de köper in utländska tjänster och avlönar utländsk personal.

godkänna det om det inte är rätt. På flera år hördes inte ett ljud om att man inte fick göra så, säger Gregor som tycker att Skatteverket verkar ha glömt hur mycket skatt han faktiskt har betalat in.

– Jag är så trött och less på att de påstår att det varit svarta löner och svarta pengar hit och dit. Det har väl varit en och en annan som jobbat lite extra åt mig, där jag skickat pengar direkt, som blivit fel. Det kan

FOTO: SHUTTERSTOCK

Börje Jönsson åkeri, Stay fresh och Thomas betong AB har försett Skatteverket med underlag som visar att "Peters" företag borde ha betalat löner i Sverige.

jag köpa. Men jag har haft flera betalda bilar som jag sålt och skickat pengar till Skatteverket för, säger han.

PÅ GREGORS FÖRETAG stod också en galopphäst som vi kan kalla Rosanna. Hon har kostat mer än hon dragit in.

– Jag satte hästen på företaget för att jag skulle kunna dra moms. Revisorn sa ingenting om det. Jag visste inte att man inte kunde göra så för då hade jag givetvis inte gjort det. Jag har ju fått på käften för det.

Efter omräkningar och godkända avdrag krävde Skatteverket honom på 300 000 kronor, samt på moms som inte betalats när han sålt varor utomlands.

Redan innan granskningen fick han förartillstånd återkallade och bolaget har gått i konkurs.

Peters företag har en lägen-

het i det kroatiska semesterparadiset Novalja, som Skatteverket menar använts för privata ändamål. Han har också tagit emot nära en halv miljon i Swishbetalningar. Själv hävdar han att han sålt akvarium, någon cykel och fälgar. Men åtminstone 300 000 kronor kom

Novalja är en turistort i Kroatien med ungefär 3 600 invånare. Staden skyltar med populära stränder, en forntida akvedukt, olivlundar och fårost med smak av kryddväxter från betet. Där höll sig ett svenskt åkeri med en lägenhet med dubbla terrasser.

in genom att han sålde diesel till privatpersoner svart.

PETER SVARAR FÖR ett utländskt bolag som skrivits på hans dotter, samt för det svenska åkeri som bland andra kört åt Thomas betong AB, Börje Jönsson åkeri AB och Stay fresh

Sweden AB. Dagen efter att han kontaktades av Skatteverket valde han att byta namn på den svenska firman. Den överläts också på en annan, men Peter var fortsatt företagsledare.

Hans chaufförer har uppehållit sig i Sverige och han har stått för arbetskläder åt dem här. Ändå fakturerade Scantrans, utan underlag, åkeriet på över tre miljoner kronor under de två år som granskats. Peters företag blev slutligen skyldigt staten en kvarts miljon.

Transportarbetaren har sökt Peter, utan resultat.

BÖRJE JÖNSSON ÅKERI och Stay fresh har hyrt in arbetskraft från Peters företag. När Transportarbetaren når The Jönsson group-koncernens styrelseordförande Ulf Jönsson känner han inte till vad som hänt.

– Sådana här företag finns det hur många som helst. Mina

direktiv är att vi bara ska hyra in i nödfall och då se till att de följer kollektivavtal. Jag har suttit i styrelsen för Transportföretagen i över 30 år så jag är extra noga med sådant, säger Ulf Jönsson som också är vd för Stay fresh.

Han återkopplar efter kontakt med ekonomiavdelningen och poängterar att de bara hyr in personal vid sjukdom och semestrar.

– Vi betalade ju tydligen gott

och väl så att de kan betala avtalsenlig lön, 385 kronor debiterade de. De har hängavtal med Transport i Göteborg också, säger han. The Jönsson group stoppade inhyrning av det aktuella företaget förra året.

THOMAS BETONG AB betalade liknande timlöner när de under ett knappt halvår 2021–2022 hyrde in personal för sammantaget 1 750 013 kronor.

Peters företag anlätades efter rekommendation, men samarbetet avslutades då efterfrågade tillstånd inte kunde uppvisas. Senare kom NCC som kund att ställa frågor till Thomas betong om det aktuella bolaget.

Nu testkör betongjätten övervakande varningssystem som ska flagga om någon chaufför till exempel har skulder hos Kronofogden eller annat.

– Vi ser att när det blir flera led så är det svårt att följa det. Vi vill inte heller ha in någon som inte kört färsk betong tidigare. Vi vill veta vem som kör och att de har rätt kompetenser, säger logistikchefen Tomas Cederhammar.

Han säger också att Thomas betong AB kontrollerar att de åkerier och åkeriföreningar som de skriver avtal med har schysta villkor.

HÄNGAVTALET FÖR PETERS företag är enligt Transports avdelning 3 i Göteborg fortfarande giltigt, men i februari i år avregistrerades det för arbetsgivaravgift och moms hos Skatteverket. ●

”Vi ser att när det blir flera led så är det svårt att följa det. [...] Vi vill veta vem som kör och att de har rätt kompetens.”

Tomas Cederhammar, logistikchef på Thomas betong AB.

FOTO: FIALOTTA BRATT

”Skatteverket kan inte kontrollera bort allt fusk”

Åkeri. Att pengar skickas utomlands för att omvandlas till svarta löner är inte ovanligt. Caroline Wald är samordnare för den särskilda insatsen mot åkerier hos Skatteverket.

Text Hanna Strömbom

– I branscher där det är mycket arbetskraftsbehov så vill man frigöra pengar på olika sätt, försöka undvika beskattning, eller få en lägre.

Oegentligheter återfinns ofta en bit ner i leverantörskedjan.

– Ju längre ner i kedjorna, desto sämre. Men det sköts snyggt högt upp. Det är det problemet man vill få bukt med. I pågående utredningar kan vi se kopplingar till andra och att det inte redovisas rätt. Vi kan fortsätta att utreda ett kluster, men man vill försöka påverka dem som är överst. Att de så gott de kan har koll på underentreprenörer till underentreprenörer och att alla sköter sig.

Har företag koll på sina underleverantörer?

– Svårt att säga. Det står ofta i avtal att man ska meddela om man anlitar en underentreprenör. Men om företagen har någon bra rutin för att följa upp det, och verkligen gör det, är ingenting vi vanligtvis kontrollerar.

Vad borde företag som anlitar mindre bolag göra?

– Vi vill ju inte att de oseriösa ska konkurrera ut de seriösa och då måste alla bidra till att motverka den osunda konkurrensen. Man kan begära ut uppgifter från Skatteverket om de har F-skatt, momsregistrering och vad de senaste löneredovisningarna visar. Och allmänt fundera på om det är för billigt för att vara sant, då kanske det är någonting som är fel.

Fyra gånger om året träffas myndigheter, arbetsgivarorganisationer och fackförbund i en branschsamverkan.

– Kontroll är jättebra, men Skatteverket kan inte kontrollera bort allt fusk och alla fel. Det krävs en mix av kontroll och information för att påverka dem som vill göra rätt eller kanske är i en gråzon. Vi försöker kommunicera inför kontroller i förebyggande syfte, så att det blir en upplevd upptäcktsrisk. Samtidigt som vi kommunicerar efteråt vad vi har hittat, för att allmänheten ska bli medveten om problematiken, säger Caroline Wald. ●

FOTO: JUSTINA ÖSTER

Volta trucks verkar vara bortom räddning.

Volta trucks i ny konkurs

Åkeri. Den svenska tillverkaren av ellastbilen Volta zero, företaget Volta trucks, gick i konkurs 2023. De nya amerikanska ägarna Luxor capital group förberedde en nystart. Men nu rapporterar Dagens Industri, med uppgifter från nyhetstjänsten Impact Loop, att bolaget ansökt om konkurs. En andra gång, som bolaget Volta commercial vehicles i Storbritannien.

Ursprungligen grundades Volta trucks av Carl-Magnus Norden och Kjell Walöen. Transportarbetaren var på plats när den bussliknande lastbilen, tänkt för kortare transporter i stadstrafik, visades upp väster om Stockholm i november 2022. ●

Flygplatsstrejk i Finland

Konflikt. Fredagen den 2 maj och måndagen den 5 maj strejkade flygets markpersonal på Helsingfors-Vanda flygplats. Bara under måndagen den 5 maj fick Finnair ställa in 100 flygningar till följd av en fyratimmarsstrejk från facket IAU. Konflikten handlar främst om lön. ●

116 016

är det nya EU-gemensamma telefonnumret för stöd till våldsutsatta kvinnor och Kvinnofridslinjens nya nummer. Öppen dygnet runt och den som ringer får vara anonym. Nationellt centrum för kvinnofrid har ytterligare tre stödtelefoner – Stödlinjen för män, Stödlinjen för transpersoner och Rätt att välja. Stöd ges även via chatt på alla linjer.

Krönika Alexandra Einerstam

Fattigdom efter ett långt arbetsliv?

För oss medlemmar inom Transport, vi som kört, ronderat, burit och slitit ett helt yrkesliv, väntar en pension som ofta bara motsvarar hälften av lönen. Målet var 60 procent av slutlönen, men vi är långt därifrån. Prognoser visar att en transportarbetare som börjar jobba vid 20 års ålder och går i pension vid 67 (ja, till och med vid 70) sällan når upp till en rimlig pension.

ATT POLITIKERNA GÅNG på gång säger att vi bara kan jobba längre är verklighetsfrånvänt. Många av oss har redan slitit ut kroppen långt innan pensionsåldern. Det är inte rimligt att kräva att lastbilschaufförer, väktare, lagerarbetare, färdtjänstförare med flera ska orka jobba till 70 för att få en hygglig pension. När det kommer till arbetarkvinnor så säger en fjärdedel av dessa kvinnor att de inte ens kommer att orka arbeta fram till pensionen.

Redan nu när jag är 50-plus oroar jag mig för hur framtiden inom bevakningsbranschen ser ut. Går det att åldras som väktare, ordningsvakt och skyddsvakt i en bransch där vi bara är anställningsnummer?

Där jag befinner mig nu skulle jag kunna jobba många

”Pensions-systemet missgynnar dem som börjar jobba tidigt, har tunga jobb och riskerar sjukdom eller arbetslöshet.”

år till, men om jag blir förflyttad till objekt där jag måste stå och gå i tolv timmar i skift 5/2, då är det tveksamt om jag håller fram till pensionen. Vad kommer att hända med mig då? Skola om mig? Byta karriär? Slängas ut i arbetslöshet eller långtidssjukskrivning? Och även om jag och mina kollegor, mot all förmodan, orkar jobba fram till pensionen, kommer vi att tvingas till fattigdom efter ett långt arbetsliv.

TRANSPORTARBETAREFÖRBUNDET har länge påtalat problemen. Pensionssystemet missgynnar dem som börjar jobba tidigt, har tunga jobb och riskerar sjukdom eller arbetslöshet. För dessa grupper räcker inte dagens pensionsavgifter.

Det är fan i mig dags att höja avgiften och se till att överskotten i systemet går till bättre pensioner! Vi arbetare bygger Sverige. Vi förtjänar ett pensionssystem som håller vad det lovar. Nu är det dags för politikerna att ta sitt ansvar – på riktigt! ●

Alexandra Einerstam är väktare och skribent.

Transport mötte chaufförer i Värmland.

Facket möter chaufförer inför stora förändringar

Servicetrafik. Trafikbolaget som vann regionens upphandling tar över samtidigt som ett nytt planeringssystem införs. Folk från Värmlandsavdelningen har under våren varit ute och träffat färdtjänstförare, många som trots lång erfarenhet tvingats söka sina jobb på nytt.

Text och foto Lilly Hallberg

– Det är som det är, man får göra sitt bästa, säger Magnus Liljekvist, chaufför hos Rudskoga taxi AB i Filipstad.

Det är veckan efter påsk, en vecka innan det nya trafikbolaget Servicetrafiken Sverige AB tar över den samhällsbetalda trafiken. Det handlar om färdtjänst, skolskjutsar och sjukresor bland annat.

MAGNUS LILJEKVIST HAR arbetat nio år som chaufför. Han har tidigare varit tvingad att söka ”nytt” jobb efter att dåvarande arbetsgivaren, Keolis, och Region Värmland sagt upp avtalet.

Liksom för flera av kollegorna vid Rudskoga taxi innebär bytet av trafikbolag ny provanställningsperiod på sex månader. ”Det är förvirring i lägret nu”, säger en av Magnus kollegor.

– Facket är helt emot att man ska behöva söka nytt jobb vart fjärde år. Det vore bättre med upphandlingar vart tionde år, samt att chaufförerna fick följa med till ny arbetsgivare. Fordonen slits enormt och borde bytas ut efter fem år, säger Ronnie Persson, färdtjänstförare från Storfors och skyddsombud på Rudskoga taxi.

DEN HÄR TORSDAGEN, den 24 april, är Ronnie Persson ute och träffar förare i Filipstad och Kristinehamn i östra Värmland. Med är också lastbilschauffören Johan Bernholm, som i vanliga fall kör för Godsservice Karlstad. De båda har plockat

ihop innehåll i Transportpåsar som delas ut vid taxiföretagens depåer.

UNDER DAGEN DELADES 14 påsar ut till förare som de båda talar med. I påsarna finns förutom annat riktade informationsblad och kontaktinformation, ”det här behöver du ha koll på”: Kollektivavtal för taxiförare, anställningsbevis, avtalade försäkringar, Transports egna utbildningar, utbildningsdagar efter intresse, kontaktinformation – och qr-kod för att bli medlem.

– Jag har ingen aning om hur det kommer att bli, vi skulle hämtat de nya arbetskläderna nu på förmiddagen men det var inte klart, säger en av Rudskogas förare i Kristinehamn.

Om en vecka börjar han köra för Servicetrafiken:

– Det känns osäkert. ●

”Jag har ingen aning om hur det kommer att bli.”

FOTO: PRIVAT

Hallå där! Hasse Lönn

...väktare utanför Mariefred som fyller 64 år i sommar.

Text Justina Öster

Du utmanar alla kollegor inom bevakning att ställa upp i Vasaloppet 2026. Varför då?

– För 20 år sedan läste jag en efterlysning av väktare som åker Vasaloppet, de fick inte tag i en enda. Så varför inte göra det nu, som en liten tävling mellan alla väktarbolag? Hela grejen handlar om friskvård, det vore kul att få med lite kollegor. Kanske upptäcker de, fan, det är ju kul med skidor!

Som ung var du lovande skidåkare och tävlade i olika lopp. Är du vältränad nu?

– Nej, inte ett dugg, så det blir lätt att slå mig, om inte tävlingsinstinkten far i mig ... Jag har åkt åtta lopp tidigare, så nu borde jag få ihop till tio.

Vad är tjusningen med skidåkning?

– Naturen och friheten. I längdåkning tränar du benen, armarna, ryggen, magen, bälten, hela kroppen. Det handlar väldigt mycket om balans. För mig blev det skidor för att jag redan på första passet åkte ifrån tränaren, haha!

Hur tänker du träna?

– Åka rullskidor över sommarens. Fler tips är snabb gång, hålla tempot och öka på sträckorna, långa pass och stavgång i backe är jättebra. ●

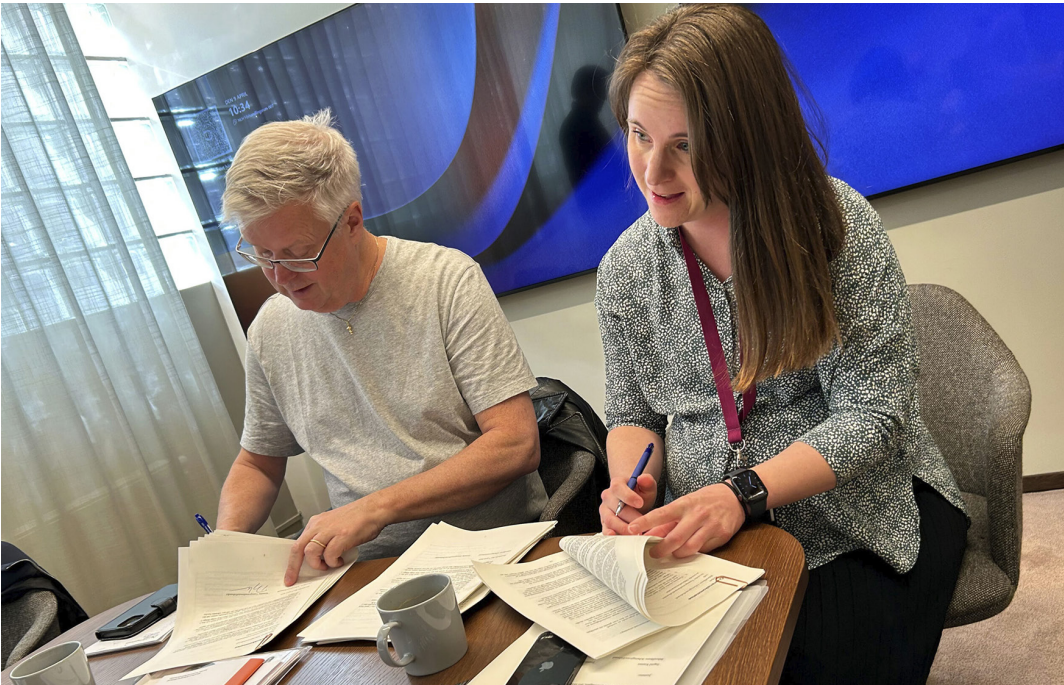
3 tycker till

Vad tycker du om ditt nya avtal?

Thommy Öhrwall, slam- och spolbilsförare, Boden:
– Kan man någonsin vara nöjd, man vill ju alltid ha lite mer. Var bra att vi fick in en början på deltidspension för de yngre.
– Pengamässigt var det okej, vi fick samma som andra. Vi drog isär stegen för år i yrket lite grann, som många velat, inte jättemycket men en början i alla fall.

Nichlas Torbjörnsson, tidningsbud, Varberg :
– Det hade varit kul att komma hem med något mer, lite besviken är jag.
– I princip var det som förra gången, för två år sedan, men hellre det än att dra hem en skottkärra med dynga. Själva förhandlingarna kändes mer positiva i år i alla fall.

Frida Bergström, miljöarbetare (Sobona-avtalet), Eskilstuna:
– Den största skillnaden som jag kan se på det nya avtalet är att arbetsgivaren är skyldig att tillgodoräkna yrkeskompetens och erfarenhet.
– Det har även öppnats upp för möjlighet till lokala lönebestämmelser så som tarifflönen i stället för individuell lönesättning vilket det sistnämnda känner jag lätt kan bli ”godtyckligt”.

Transports förbundsordförande Tommy Wreeth och BA:s centrala förhandlare, Ingrid Kanter, undertecknar miljöarbetareavtalet 2025.

Miljöarbetarnas avtal klart

Miljöarbetare. Efter tre dagars förhandlingar lossnade det till slut och Transportarbetareförbundet och Biltrafikens Arbetsgivareförbund (BA) tecknade i början av april miljöarbetarnas nya, tvååriga avtal.

Text och foto Justina Öster

Det ger miljöarbetare med C-körkort en lönehöjning på mellan 1070 och 1136 kronor första året. Andra året ökar lönen för alla med 985 kronor. Miljöarbetareavtalet gäller retroaktivt från och med den 1 april 2025 till och med den 31 mars 2027. Den första löneökningen sker alltså den 1 april i år och den andra den 1 april 2026.

FÖR MILJÖARBETARE MED B-körkort höjs lönerna med 1103 kronor år ett och med 985 kronor år två.
– Klart vi hade velat ha mer, men det är ändå ett okej avtal. Miljöarbetarna får löneökning-

ar som ligger gott och väl i linje med vad övriga yrkesgrupper inom Transportarbetareförbundet får, säger förbundsordförande Tommy Wreeth.
Miljöarbetarna följer samma linje som åkerichaufförerna i det först tecknade transportavtalet.

TIDIGARE HAR FÖRARNA själva fått betala läkarundersökningar för att förnya sina behörigheter för alla typer av tunga fordon, men nu ska arbetsgivaren bekosta dem. Plus besök hos optiker, om det behövs. Kostnaden för läkarbesök varierar i landet, men kan hamna uppåt 1800 kronor.

Deltidspension var också uppe till diskussion mellan Transport och arbetsgivarna. Även här följer miljöarbetarnas nya avtal samma modell som transportavtalet. Det betyder att en avsättning på 0,1 procent av löneutrymmet ska göras av arbetsgivare med kollektivavtal från och med andra avtalsåret,

2026. Detta för att renhållningsarbetare, som vill, från och med 62 års ålder ska kunna gå ner i arbetstid till som mest 50 procent.

– Man får givetvis gå till sin arbetsgivare och begära att få gå ner i tid så mycket man vill, men stupstocken i avtalet är vid 50 procent, säger Tommy Wreeth.

För den som jobbar på som förut förs pengarna i stället över till övrig avtalspension. Meningen är att öka pensionsavsättningen efter hand under kommande avtalsförhandlingar.

TOMMY WREETH SUMMERAR tre dagars förhandlingar:
– Det var jävligt trögt i början, men när vi väl enades om hur det ser ut i miljöbranschen så lossnade det och vi kunde börja förhandla. Arbetsgivarna lyssnade på oss och förstod vad vi sa. Vi har lyckats hålla borta alla försämringar som BA först ville skriva in i avtalet och har inte bytt bort något. ●

Deltidspension i avtal för stationsanställda

Bensin- och garageavtalet. Tisdagen den 29 april tecknade Transport och Motorbranschens Arbetsgivareförbund ett nytt kollektivavtal för de flesta som jobbar vid bensinstationer. Avtalet är tvåårigt och första året ger det löneökningar mellan 929 kronor och 1225 kronor och för andra året 819 kronor och 1080 kronor.

Text Lilly Hallberg & Kristina Sjöberg

– Vi är nöjda med att vi fick in deltidspension. Det var den högst prioriterade frågan från avtalsrådet, säger Anna Erixon, central ombudsman med ansvar för avtalet.

AVTALET ÄR TVÅÅRIGT och gäller 1 maj 2025–30 april 2027. Första året ger det löneökningar mellan 929 kronor och 1225 kronor och för andra året 819 kronor och 1080 kronor. För-

Avtal för bensinstationer

→ Bensin- och garageavtalet, det så kallade rosa avtalet, är det stora avtalet för anställda vid bensinstationer; närbutiker, biluthyrning, parkeringsgarage och tvättanläggningar.

→ Avtalet tecknas av Motorbranschens Arbetsgivareförbund och Transport.

→ Ett antal bensinstationer som tillhör OKQ8 och en handfull OK ekonomiska föreningar är anslutna till arbetsgivarorganisationen Fremia. För dessa tecknas ett annat avtal, avtalet för bilvårdsanläggningar, mellan Transport och Fremia. Förhandlingarnarna börjar i mitten av maj.

utom pengar och deltidspension handlar avtalet också om arbetsvillkor.
– Transport fick också till en

partsgemensam arbetsgrupp som ska arbeta med frågan om ensamarbete. Tillsammans med deltidspension var detta de två högst prioriterade frågorna från avtalsrådet. Och de var lika högt prioriterade.
Deltidspensionen tas ut med 0,1 procent av lönesumman år två. Det ger att man har möjlighet att få deltidspension ner till 50 procent från 62 års ålder. Och avsättningen till tjänstepensionen höjs med 0,1 procent, för alla.
Deltidspensionen var en av de högst prioriterade frågorna säger du men är inte det största problemet för många inom branschen att de har för låg tjänstgöringsgrad och vill gå upp i tid?

– Det stämmer för flera men frågan var ändå högt prioriterad och även om du inte tar ut en arbetstidssänkning så får du ta del av den ökade tjänstepensionsavsättningen. ●

Tidningsbudens lön ökar enligt märket

Tidningsdistributörsavtalet. En löneökning på 6,4 procent över två år – onsdagen den 23 april undertecknade Transport och Medieföretagen ett nytt kollektivavtal för tidningsbud. Avtalet följer industriavtalets lönemärke.

Text och foto Lilly Hallberg

I år höjs lönen mellan 930 kronor och 1103 kronor, år två mellan 848 och 1006 kronor. Hur stor ökningen blir beror på anställningsår.
– Det landade på märket. Vi var överens om att vi inte är överens, säger Andreas Kindsjö, central ombudsman med ansvar för avtalet.

Han understryker samtidigt att Transport också i år lyckades trycka bort flera av arbetsgivarsidans förslag som skulle inneburit försämringar för buden.

FACKETS FRAMGÅNG HANDLAR bland annat om att det inte blir något av arbetsgivar-sidans önskan att dra ned på omställningstiden, från sex till tre månader. För distributionsbolagen skulle det ha förenklats att snabbare kunna lägga om utdelningsdistrikten. Inte heller en tidbank, för

”ökad flexibilitet” när det gäller förläggning av arbetstid, lyckades Medieföretagen få igenom.

I ÅR LYFTES även frågan om att slå samman kollektivavtalets paragraf 4 och paragraf 5. De som går på avtalets fjärde paragraf är ”vanliga” tidningsbud som delar ut morgontidningar. Paragraf 5 reglerar övrig distribution. Men någon lösning för en sammanslagning, som båda parter gick med på, nåddes aldrig under förhandlingarna. ●

”Vi var överens om att vi inte är överens.”

Transport och Sobona överens

Miljö och flyg. Den 14 april kom Transport överens om nya branschöverenskommelser med Sobona gällande bland annat arbetstagare inom civilflygområdet och miljöarbetare inom vatten och miljö. Ett tvåårigt avtal i nivå med industrimärket, vilket är 6,4 procent.

För Transports del gäller avtalen arbetstagare inom civilflygområdet anställda på företag som är anslutna till Sobona. Övriga villkor är bland annat att på vatten och miljöavtalet kommer en yrkesanknuten utbildning att ges på betald arbetstid. På flygplatsavtalet har man kommit överens om ett sänkt arbetstidsmätt vid beredskap när den högre procentsatsen börjar gälla. För båda avtalen har en reglering gällande mertid införts. ●

Delpension i avtal för utlandsförare

Utlandsavtalet. Sammanlagt värde på avtalet är 6,4 procent fördelat över två år. I avtalet finns en påbörjad avsättning till delpension. Avsättningen börjar under 2026 och är på 0,1 procent. Precis som i transportavtalet fick facket igenom att arbetsgivarna ska bekosta läkar- och synundersökningar för tunga behörigheter.
Under avtalsperioden kommer parterna att ha en gemensam arbetsgrupp för att se över möjligheten att föra in utlandsavtalet i transportavtalet. Ungefär 150 chaufförer går på utlandsavtalet. ●

Fler avtalsnyheter

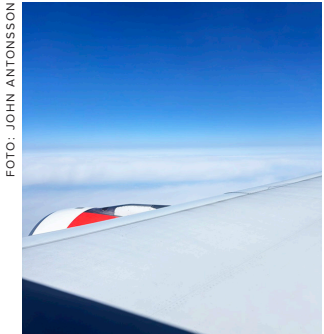
Finns att läsa på transportarbetaren.se.

Shell-skyltarna byts snart mot ST1-skyltar.

Snart sänks sista Shell-skylten

Bensinstation. Under året försvinner Shell-skyltarna från stationerna, berättar Transportnytt. Det är 15 år sedan finska ST1 köpte majoriteten av Shell och sedan dess har den amerikanska kedjans koncept använts i ett licensavtal. Det avtalet löper ut under 2025. Det rör sig om sammanlagt 624 stationer i Norden som kommer att omprofileras till ST1, av dem ligger 188 stycken i Norden. ●

Inrikesresor med flyg minskar och utrikesresor med flyg ökar.

Flygresorna väntas öka

Flyg. Under årets första kvartal minskade inrikesresorna åter igen. Däremot gick utrikesresorna upp lite. Under nästa år väntas flygresorna öka, enligt en rapport från Transportstyrelsen. Trenden med ett lågt intresse för inrikesflyg och ett större för utrikesflyget väntas hålla i sig. – Vår nya prognos för 2025–2031 bekräftar den trend som vi har sett under en tid där utrikestrafiken ökar medan inrikestrafiken har gått åt andra hållet, säger Simon Posluk, enhetschef på Transportstyrelsen i ett pressmeddelande. ●

Edströmska gymnasiet bjöd på familjefest för stora och små.

Familjefest med framtidens transporter

Utbildning. Gymnasiets stora skolgård var full av besökare, utställare och fordon den soliga lördagen. Kanske för att som elev i årskurs åtta få veta mer om utbildningen till yrkesförare. Eller prova att åka 45 meter upp i korglift, testa lastbilssimulator, provköra olika maskiner eller bara kolla in framtidens fordon.

Text och foto Lilly Hallberg

Över 30 företag och organisationer var på plats då Edströmska gymnasiet i Västerås höll öppet hus den 26 april. Polisens tunga grupp, Postnord, åkerier, bärgare, fordonstillverkare, helikopterflyg, Västerås yrkeshögskola, rallyförare ...

VID TRANSPORTS TÅLT stod Västeråsavdelningens ordförande Andreas Kedborn och Hans Ahlberg, ordförande för Flygavdelningen. Edströmska

gymnasiet utbildar inte ”bara” yrkesförare utan också bland annat flygtekniker. – Så det är bra av vi fick med flyget här i dag också, säger Andreas Kedborn.

De pratade vid tillfället med en kille som går i årskurs åtta. Det är dags att välja till gymnasiet, den här dagen innebär en möjlighet att ta reda på mer om de olika utbildningsprogrammen.

– Att vara här ger också en chans för oss att snacka med folk. Det är många chaufförer här och ett bra tillfälle att tala om nya avtalet också, säger Andreas Kedborn.

På bordet i tältet ligger det gamla transportavtalet, som gick ut sista mars i år. Det nya kollektivavtalet är ännu inte tryckt, det blev klart den 3 april.

Det är första gången Transportarbetareförbundet är på

plats vid Edströmska på det här viset, i eget tält. Tidigare år har det mer handlat om branschmingel.

GYMNASIET I VÄSTERÅS har gott rykte. Nyligen ansökte Edströmska om att få certifikat som gymnasial transportutbildning (CGT), en kvalitetsstämpel som visar att branschen varit involverad i utbildningen och att skolan uppfyller 27 kriterier. Transportfackens yrkes- och arbetsmiljönämnd (Tya) samordnar certifieringen.

– Vi har god samverkan med näringslivet, och ett nära samarbete med branschen. Det gäller båda sidor, fack och arbetsgivare. Och politiker, säger Christian Eklund, rektor på Edströmska.

– Värdegrunden är också viktig, att alla ska känna sig trygga och trivas. Vi behåller våra elever. ●

UPS hotas av nytt miljonvite

Arbetsmiljö. UPS måste ordna upp arbetsmiljön på Göteborgsterminalen. Annars väntar ytterligare ett vite på 1,7 miljoner kronor.

Text och foto John Antonsson

Arbetsmiljöverket har återigen krävt förbättrad arbetsmiljö på UPS i Mölndal, Göteborg, efter en inspektion i januari 2025. UPS måste genomföra en rad åtgärder till mars 2026, annars kommer bolaget att tilldelas vite på 1,7 miljoner kronor. Miljonkravet är ytterligare ett i raden sedan myndigheten började ställa krav 2016.

Kraven rör främst tunga lyft över 15 kilo.

Klas Lindström är Transports regionala skyddsombud i Göteborg. För tio år sedan jobbade han på UPS, och var en av dem som började ställa krav

på bättre arbetsmiljö. – Det är precis samma historia som då. UPS är ett amerikanskt bolag och de jobbar på ett amerikanskt sätt. Under de här tio åren har ett tiotal vd:ar och mellanchefer kommit och gått. Nu har de faktiskt börjat inse att de behöver foga sig efter svenska regler. Det har hänt grejer och de har blivit bättre. Men de är fortfarande inte i mål med det arbetet.

SÅ SENT SOM i oktober 2024 genomfördes en annan inspektion. Då ställdes också krav som förenades med ett viteshot, den gången på 1,75 miljoner kronor. Tidsfristen har gått ut och UPS har åtgärdat vissa av kraven som ställdes. Arbetsmiljöverket föreslår därför förvaltningsrätten att UPS ”enbart” tilldöms ett vite på minst 850 000 kronor. ●

UPS arbetsställe i Mölndal.

FÖLJ VAD SOM HÄNDER I AVTALSRÖRELSEN 2025!

Under avtalsrörelsen bestäms innehållet i kollektivavtalen, vilket reglerar din lön och dina arbetsvillkor.

Transport gör allt för att förbättra dina villkor.

Scanna & läs mer

TILLSAMMANS HAR VI KRAFTEN ATT FÖRBÄTTRA

tele radio wireless solutions

Radiostyrning till påbyggnationer

Radiostyrning till exempel bärgare, lastväxlare, bakavlyft m m. Unikt anpassad radiostyrning för ett mer optimerat arbete. Gör din arbetsdag mer kostnadseffektiv. Kontakta oss idag för mer information.

031-724 98 00 | www.tele-radio.com/sv

Dålig beredskap inom transport

Säkerhetspolitik. Sedan Sverige gick med i Nato har beredskapskraven ökat. Liksom det förändrade säkerhetsläget kan det göra att behovet av transporter ökar kraftigt redan i fredstid. Men inte ens ett av fem transportföretag – 19 procent – uppger sig känna till vad som förväntas av dem i en krigs- eller krissituation. Det visar branschorganisationen Transportföretagens mätning. I den har företagen fått svara på frågan om de har en klar bild av vad som gäller för det egna företaget. ●

Transportutbildning kvar efter protester

Utbildning. Transportprogrammet på Malgomajskolan i Vilhelmina var hotat av nedläggning. Ett beslut som ledde till protester. Men Södra Lapplands utbildningsförbund har omprövat beslutet och utbildningen blir kvar. – Det visar på den positiva kraft som blir när näringsliv och kommun har konstruktiva dialoger. Nu är det dock viktigt att det sker en verklig satsning på transportinriktningen, så att eleverna får en kvalitativ utbildning och kan gå ut i anställning, säger Christoffer Hålldal, projektledare på Transportfackens yrkes- och arbetsmiljönämnd, i ett pressmeddelande. Beslutet om nedläggningen av den populära utbildningen grundade sig i att programmet är dyrt och utbildningsförbundet behövde spara pengar. ●

80 %

Så mycket lägre var Teslas svenska försäljning i april, jämfört med samma månad i fjol. Källa: Dagens Nyheter

Lastbilen som delvis drivs på solceller är troligtvis den första i sitt slag.

Första lastbilen som drivs av solenergi

Åkeri. Här rullar den första lastbilen som drivs av solenergi – i kommersiell drift på svensk väg. Den specialbyggda dragbilen och trailern med solceller har tagits fram genom ett forskningsprojekt.

Text Justina Öster

Projektet inleddes 2021 genom ett samarbete mellan bland annat Uppsala universitet, Scania och Ernsts express åkeri i Avesta. Syftet är att minska utsläppen av koldioxid och därmed den globala uppvärmningen, liksom att testa om det går att driva en lastbil med el från solceller.

I alla fall delvis. Lastbilen är en hybrid och drivs även med diesel och HVO, när det behövs.

– I det stora hela har det fungerat väldigt bra, det är det tekniska som krånglat lite, säger vd Johan Eriksson på åkeriet Steingruber/Ernst Express.

Att solcellerna genererar energi är klart, men Eriksson syftar på att det har varit lite

Test med solceller

→ Projektet startade i januari 2021 och pågår till och med den 31 augusti 2025. Cirka 115 kvadratmeter solpanel har skruvats fast på trailerns tak och sidor. Nu testas en limmetod.

→ Vinnova har bidragit med knappt 8,3 miljoner kronor till försöket där Uppsala universitet, Scania, Ernsts express, Midsummer, MT Eksjö och Dalakraft ingår.

svårt att läsa av hur mycket per dag. – Fast vi får ut ungefär 500 mil gratis på ett år.

ETT MINDRE BATTERI finns i dragbilen och ett stort i trailern, som laddas under gång. Det laddas även när lastbilen står stilla och vid en enklare laddstation över natten. Tanken är att el ska föras över från det mindre batteriet i dragbilen till det större i trailern. Det har fungerat, men hittills inte

riktigt så bra som man hoppats, berättar Johan Eriksson.

– Chauffören som kör bilen är extremt nöjd. Den går väldigt tyst och syns verkligen eftersom trailern är helt klädd i solceller och väcker stort intresse. Vi är med eftersom vi vill värna om miljön, ska vi driva utvecklingen framåt så måste vi testa olika saker för att minska utsläppen, säger han.

Erik Johansson är professor vid institutionen för kemi, Uppsala universitet, och leder projektet.

– Vad vi vet så finns det ingen annan solcellslastbil som rullar i kommersiell drift, säger han.

ÄN FINNS INGEN uppgift om hur mycket mindre koldioxid solcellslastbilen släpper ut jämfört med en dieseldriven. Det mäts nu men beräkningar tyder, enligt Johansson, på att utsläppen kan minska med flera ton per år.

– En betydande minskning jämfört med utsläppen från en vanlig lastbil. ●

Krönika David Ericsson
”Busskungen” levererar!

Den skramlande gamla SL-bussen känns ändå mjukt och varmt gungande där vi färdas över Värmdölandet. För vi sitter längst fram vid föraren, Dennis ”Busskungen” Sekayise, med afrikanskt tunggung i bilradion. Han ropar till passagerarna genom högtalarna: ”där till höger bor de rika och där lite längre fram bor de fattiga”.

När skolungdomar stiger på ”high-fivear” han varenda en och då han får reda på att någon fyller år blir det allsång och applåder i hela bussen!

Men Dennis, en gång utsedd till den näst populäraste Nackabon av en lokaltidning, har hamnat i ett vanstyre. Och då tänker jag inte på Uganda som han lämnade som elvaåring med sina föräldrar, utan på Region Stockholm och kollektivtrafiken.

MILJÖPARTIET OCH DESS trafikregionråd Anton Fendert har dragit in var sjätte buss, 180 000 avgångar per år i Stockholm. Och därmed ordnat ett monumentalt kaos och trängsel på bussarna, om de ens kommer.

I fattiga Fisksätra, där Dennis bor, kan man få vänta en timme på bussen medan det nog fungerar bättre i välbeställda Danderyd.

I sin ilska uppmanade Dennis folk på Instagram att inte betala för bussresorna. Onekligen ett ovanligt grepp för en bussförare och förmodligen grund för avsked.

”Tänk om ’gängen’ vänder sin vrede mot politiker, fascister och institutioner i stället för att bekämpa varandra.”

Men bussföretaget har hållit låg profil, kanske i vetskapen om att han faktiskt har rätt. Och nu har SL:s ledning lovat bättring. Även i de som politiker så föraktfull kallar för ”utanförskapsområden”.

DENNIS HAR BLIVIT vår vän och tanken slår mig: tänk om fler ute i ”orten”, började reagera som han mot orättvisor.

Mot svartmögliga lägenheter med ockerhyror, mot att fritidsgårdar läggs ner, mot skolor med för lite personal och mot den segregerade arbets- och bostadsmarknaden.

Tänk om ”gängen” vände sin vrede mot politiker, fascister och institutioner i stället för att bekämpa varandra. En tusen-del av all den energi de lägger på att slåss skulle räcka till att få ett tusen gånger bättre samhälle både för dem och för oss! ●

David Ericsson är författare och lastbilschaufför.

Klartecken till DSV:s köp av Schenker

Logistik. EU-kommissionen har nu sagt ja till det danska logistikbolaget DSV:s köp av fraktbjässen DB Schenker, rapporterar nyhetsbyrån Reuters och nyhetssajten Dagens Logistik.

I september förra året blev det officiellt att DSV skulle köpa Schenker för 14,3 miljarder euro (drygt 160 miljarder svenska kronor). För att affären skulle gå i lås krävdes dock formellt godkännande från EU-kommissionen, som fungerar som unionens konkurrensverk.

Köpet innebär att DSV blir världens största logistikbolag. Trots det förväntas den nya jättekonglomeraten inte ”kapa åt sig” mer än sex till sju procent av den globala logistikmarknaden, skriver Dagens Logistik. ●

Snart höjs a-kassans högstanivå

Politik. Den högsta nivån i a-kassan höjs från 1200 till 1236 kronor i månaden. Höjningen kommer att gälla från den 4 augusti, och är en tidigareläggning av regeringens planer.

Den 1 oktober börjar reglerna för den nya arbetslöshetsförsäkringen som helhet att gälla. Den innehåller något högre högsta nivåer och en brantare nedtrappning till lägre nivåer.

– Utifrån den höga arbetslösheten bedömer vi att höjningen inte kan vänta. Regeringen har därför beslutat att tidigarelägga datumet för höjningen, säger arbetsmarknads- och integrationsminister Mats Persson (L) i ett pressmeddelande. ●

372 674 arbetslösa var inskrivna på Arbetsförmedlingen i mars 2025.

FOTO: SHUTTERSTOCK

Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, kallad Europadomstolen, ligger i Strasbourg. Varje år inkommer över 50 000 klagomål från personer och organisationer i Europarådets 46 medlemsstater.

Europadomstolen

→ Formellt Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna avgör tvister som rör brott mot Europakonventionen, som är svensk lag sedan 1995.

→ I Europakonventionen fastslås en rad mänskliga rättigheter, liksom förbud, i 19 artiklar. Det rör bland annat personlig frihet, rättssäkerhet, religionsfrihet och föreningsfrihet.

→ Etablerades 1959 och har sitt säte i Strasbourg, Frankrike.

Alltmer populär domstol

Juridik. Domstolen i Strasbourg kan sägas vara offer för sin egen framgång – varje år inkommer över 50 000 klagomål. Över hälften rör rätten till opartisk rättegång, inom rimlig tid, för en brottsmisstänkt.

Text Lilly Hallberg

Europadomstolens mål är att fatta beslut om ifall ett ärende ska tas upp inom tre år från det att ett klagomål kommit in. Men det är inte alltid möjligt. Allt fler, både privatpersoner och organisationer, vänder sig hit i hopp om rättvis prövning. Domar mot Sverige har i flera fall lett till utbetalning av ersättning till den klagande och även till förändringar i svensk lagstiftning. Det rör bland annat ökad möjlighet att få fall prövade i domstol.

ETT EXEMPEL, FRÅN 2006: En arkitekt som ville bygga ett hus på sina föräldrars tomt drog regeringen inför rätta när han efter ett otal turer inte fick rätt mot Lunds kommun. Den

Förhandling i domstolen, stora avdelningen.

FOTO: EUROPEISKA UNIONENS DOMSTOL

mångåriga tvisten om bygglov slutade med att Europadomstolen dömde den svenska regeringen för att på flera punkter ha brutit mot konventionen om de mänskliga rättigheterna.

JÄMFÖRT MED ÖVRIGA 46 länder i Europarådet som domstolen har jurisdiktion över är antalet fällningar mot Sverige få, 40 hittills. Bara åtta stater har färre fällningar. Värst är Ryssland med över 3 500 fällningar, följt av Turkiet med nästan lika många.

Offentliga förhandlingar som hålls i domstolen sänds på dess hemsida dagligen. Juristernas överläggningar är däremot alltid hemliga.

EUROPARÅDET ÄR EN samarbetsorganisation med 46 medlemsstater med säte i Strasbourg. Organisationens verksamhet är helt skild från EU. Sverige tillhör de länder som grundade rådet år 1949. ●

Källa: Europarådet för mänskliga rättigheter. 50 frågor om domstolen

Här prövas misstänkta brott mot mänskliga rättigheter

Juridik. När Högsta domstolen nekade Transport prövning av rätten att utesluta en SD-politiker tog förbundet ärendet till Europadomstolen. Men väntan på besked om ifall klagomål kommer att behandlas är ofta lång.

Text Lilly Hallberg

Europadomstolen med sin karaktäristiska cylinderform ligger centralt i de så kallade EU-kvarteren i Strasbourg. På andra sidan Ill-floden ligger Europaparlamentet, ett par

kilometer bort rinner Ill ut i Rhen vars vatten utgör gräns mellan Frankrike och Tyskland här. Men EU-domstolen, som Europadomstolen ofta förväxlas med, ligger inte här. Den ligger i Luxemburg.

DOMSTOLENS UPPGIFT ÄR att granska påstådda brott mot den Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna. Enskilda personer, organisationer och företag som anser att staten kränkt deras rättigheter enligt

”En kollega, som klagade till Europadomstolen för ett annat förbund, fick vänta i över fyra år. Kanske hinner jag gå i pension...”

LO-TCO Rättsskydds Annett Olofsson om den långa väntan på besked om ifall Transports uteslutningsärende ska prövas eller inte.

Europakonventionen kan vända sig hit med klagomål. Domstolen ”täcker” samtliga Europarådets 46 medlemsstater. I september 2023 beslutade Transports förbundsstyrelse

enhälligt att ta frågan om rätten att utesluta en medlem till Europadomstolen. Det handlar om en lastbilschaufför som för Sverigedemokraterna valts in i Kiruna kommunfullmäktige

2018. Beslutet att vända sig till den internationella domstolen togs efter att såväl tingsrätt som hovrätt slagit fast att uteslutningen var fel och Högsta domstolen avslagit Transports ansökan om prövning.

EFTER ETT OCH ett halvt år har Europadomstolen ännu inte kommit med besked om ifall ärendet kommer att prövas; Transports rätt att utesluta en medlem som arbetar politiskt mot det förbundet står för. – Jag tar kontakt med dom-

stolen en gång i månaden för att få veta om de kommer att ta upp det, säger Annett Olofsson, förbundsjurist på LO-TCO Rättsskydd. Hon är en av de två jurister som företrädde Transport i den svenska rättsprocessen. – En kollega, som klagade till Europadomstolen för ett annat förbund, fick vänta i över fyra år. Kanske hinner jag gå i pension..., säger Annett Olofsson. **EUROPADOMSTOLEN HAR** där- emot beslutat att gå vidare med

ett av Hamnarbetsförbundets (HF:s) klagomål. Enligt HF handlar det om en kränkning av föreningsrätten att det inte är möjligt att utkräva sanktioner för brott mot förbundets kollektivavtal. Det är dock ett andrahandsavtal, till skillnad från Transports hamn- och stuveriavtal, vilket enligt Arbetsdomstolens praxis inte ger rätt till skadestånd för avtalsbrott. Domstolen har nu bett Sveriges regering yttra sig om ifall Hamnarbetsförbundets

föreningsrätt kränks enligt Europakonventionen. Hamnarbetsförbundet har tidigare vänt sig till Europadomstolen med andra ärenden som rör Arbetsdomstolen, men som avvisats på grund av formella fel. **EN DOM I** Europadomstolen är bindande för den berörda staten. Men Europadomstolen är inte en överinstans till nationella domstolar och saknar möjlighet att upphäva ett beslut fattat av ett lands rättsinstans. Det betyder att domar står fast. ●

Johan Duvskog är huvudskyddsombud och Jessica Karlsson skyddsombud. De vill samverka kring arbetsmiljön på Prezero, men tycker inte att ledningen lyssnar.

Stress och press på Prezero

”Det bästa med Prezero är omhändertagandet av personalen”, säger Malmöregionens chef i företagets interntidning. Flera miljöarbetare vittnar tvärt emot om övervakning, hot och stress.

Text och foto JUSTINA ÖSTER

S

juktalen ökar och folk säger upp sig. Det sitter i väggarna, handlar om dålig arbetsledning och en regionchef som i sin tur värvar dåliga chefer.

Så säger de regionala skyddsombuden Bert Johansson och Anders Palmqvist på Transports avdelning i Malmö. Tillsammans med anställda miljöarbetare på Prezero Recycling AB har de i flera år jobbat för att skapa en bättre arbetsmiljö.

– Ingen lyssnar på oss. Vi får inte vara med vid riskbedömningar, dem sköter företaget på egen hand. De kan skriva att åtgärder är klara fastän ingenting gjorts. Vi som är skyddsombud bestraffas genom att få hoppa runt på olika turer, säger Johan Duvskog.

Jessica Karlsson nickar.

**Förebygga-
de arbete**

På alla arbetsplatser ska ett systematiskt arbetsmiljöarbete bedrivs och följas upp varje år, enligt arbetsmiljölagen. Syftet är att förebygga att anställda blir sjuka, skadar sig eller dör på jobbet. Arbetet innebär att kontinuerligt undersöka, riskbedöma, åtgärda faror, kontrollera och följa upp att åtgärder-
na har haft effekt eller behöver förändras.

Källa: Arbetsmiljöverket

PROBLEMEN BÖRJADE NÄR regionchefen anställdes för snart fem år sedan, summerar de. Han favoriserar unga medarbetare som ”inte är till besvär”.

– De som inte kan och vill jobba övertid vill han inte ha kvar. Han följde efter en timanställd som fick gå på dagen för att han arbetade för långsamt. Sparkade honom för att sända en signal till övrig personal.

De regionala skyddsombuden har fått vittnesmål om att regionchefen varit ute och ”spionerat på miljöarbetarna”.

– Han har smugit och gömt sig bakom containrar för att kolla om de sköter den dagliga tillsynen av sopbilen och kört efter folk på turerna. Han övervakar också anställda i realtid, via gps, för att se var de är på turen. Det är integritetskränkande och märkligt att en regionchef gör så, säger Anders Palmqvist.

Han och Bert Johansson lyfter särskilt fram ledningens ointresse av att samverka med de fackligt utsedda skyddsombuden.

”Vi går back på tid hela tiden”, säger Stampe Granqvist, skyddsombud i Eslöv.

SOMMAREN 2023 FÖRÄNDRADES verksamheten i Malmö och arbetsbelastningen ökade radikalt för renhållningsarbetarna. Senare drogs en sopbil in i Eslöv utan att någon riskbedömning gjordes, berättar Jessica och Stampe Granqvist som är skyddsombud i Eslöv.

– När turerna förändrades ville vi kolla arbetsbelastningen per tur, men företaget vägrade. De slog ihop alla turer och tog ett medelvärde på antal kärl i stället. Men turerna är olika och det påverkar belastningen, säger Anders Palmqvist.

Stampe Granqvist fyller i om Eslöv, där han säger att ledningen infört skiftgång utan att förhandla enligt medbestämmandelagen eller göra riskbedömningar:

– Vi blir fruktansvärt stressade, 340–350 kärl ska köras in på fem timmar och trekvart, när rasterna räknas bort. Fyrfackskärl tar längre tid och behöver

man åka på mellantippning tar det en extra timme.

– Medarbetarna i första skiftet måste vara tillbaka med sopbilen tills skift två börjar. Vi går back på tid hela tiden och andra skiftet tvingas jaga på som fan för att hinna med resterande kärl.

Bert Johansson skakar på huvudet:

– Det är fullt kaos i Eslöv.

YTTERST BEROR STRESSEN på upphandlingarna, att företagen pressas att lägga för låga anbud för att lägsta bud hela tiden vinner, menar skyddsombuden.

– De förstår inte att vi tvingas stressa och drabbas av skador. I slutet av dagen kan en del knappt gå, de ser ut som zombier, säger Jessica.

Hon och Johan berättar att personalen rapporterar och rapporterar in avvikelser om oacceptabla hämtställen, men att företaget inte agerar eftersom

upphandlaren VA Syd ”kräver att kärlen ska hämtas ändå”.

Regionala skyddsombuden Anders Palmqvist och Bert Johansson råder dem att sluta springa, dra ett kärl i taget och inte dra ner på lunchen, som en hel del gör för att hinna bli klara.

”De förstår inte att vi tvingas stressa och drabbas av skador. I slutet av dagen kan en del knappt gå, de ser ut som zombier.”

Skyddsombudet Jessica Karlsson i Malmö.

Sopbilar parkerade för dagen på arbetsplatsen i Malmö. Stressen bland miljöarbetarna beror ytterst på upphandlingarna, där företag pressas att lägga för låga anbud för att vinna uppdragen, resonerar skyddsombuden.

**Trivsel och
arbetsklimat**

Arbetsgivaren ansvarar inte bara för den fysiska utan även den psykosociala, så kallade organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Det handlar om arbetsbelastning, återhämtning, ledarskap, stöd i arbetet, arbetsklimat och att ingen utsätts för mobbning eller kränkande särbehandling. Frågorna kan lyftas vid medarbetarsamtal, på personalmöten eller i enkäter.

Källa: Prevent

Jessica Karlsson och Johan Duvskog berättar att de inte bjuds in till företagets riskbedömningar: "Dem sköter företaget på egen hand. Vi som är skyddsombud bestraffas genom att vi får hoppa runt på olika turer", säger de.

– "Men har du inte hunnit med allt på din tur så är du kanske inte lämplig för det här jobbet", får vi höra. Och att "det står många i kö för att ta ditt jobb", säger Jessica och Johan.

DE MAXADE TURERNA med färre sopbilar leder också till mer övertid.

– Vi kan bli beordrade att jobba över med ett par timmars varsel eller någon gång bara fem minuter. Det är svårt med privatliv då.

Bert Johansson inflikar:

– Turerna är så snävt beräknade att det varken finns tid för toa-pauser eller återhämtning. Beordrad övertid missbrukas, menar vi, det handlar snarare om planerad övertid.

STAMPE GRANQVIST TILLHÖR det äldre gardet och inflikar att man orkar "springa som en galning" när man är 25, men knappast när man fyllt 50, 60.

– Bolaget kan inte fortsätta ta bort sopbilar och

dra ner på personal. Ingen kommer att orka fram till pensionen!

Regionala skyddsombuden anser att cheferna lägger över ansvaret på personalen, som också berättar om kommentarer som:

– Ni drar benen efter er och myglar bara för att ni vill ha övertid.

Olika rapporter har visat att dålig introduktion i arbetet leder till fler arbetsolyckor, inte minst bland unga. På Prezero brister det också där, enligt skyddsombuden.

– Ofta får nyanställda ingen introduktion alls och sedan blir cheferna arga när de kör av brevlådor.

FÖR ATT STOPPA farligt och skadligt arbete och få i gång ett systematiskt arbetsmiljöarbete har skyddsombuden skickat in tre så kallade 6:6a-anmälningar till Arbetsmiljöverket. Förutom bristen på samverkan mellan fack och arbetsgivare tar de upp för hög arbetsbelastning, att turer som varit dubbel-

"Turerna är så snävt beräknade att det varken finns tid för toa-pauser eller återhämtning."

Transports regionala skyddsombud Bert Johansson.

bemannade ska skötas av en person plus sådant som tidigare nämnts.

Arbetsmiljöverket gav inte facket stöd i att stoppa arbetet för att vidta åtgärder.

TRANSPORT HAR ÄVEN kallat ledningen till lokala och centrala förhandlingar om hindrande av skyddsombud. Och lagt ut ett öppet brev till Prezeros vd Mårten Widlund på Malmöavdelningens Facebook-sida med krav på ingripande. Lägg till det ett möte med kommunens upphandlingsenhet för att beskriva problemen.

Ett par möten med ansvariga kommunpolitiker i tekniska nämnden och upphandlaren VA Syd har arrangerats och fackets enkät (se separat artikel) gav en mörk bild. Men trots möten med regionchef och vd har inga förbättringar skett, enligt Bert Johansson och Anders Palmqvist.

– Vi vill att VA Syds ansvariga ska träffa miljöarbetarna på Prezero på ett möte och granska om företaget följer upphandlingsavtalet och kravspecifikationerna för arbetsmiljön.

I SITT SVAR på Transports 6:6a-anmälningar skriver Prezeros driftchef att riskbedömningar gjorts "inför aktuella förändringar", att uppföljning kommer att göras och att "skyddsombuden inbjudes att närvara".

När det gäller "kränkning från chef till anställda" behöver vi ha in inrapporterat konkret underlag på vad som skett för att kunna hantera ärendet. Vi har en rutin för detta" skriver driftchefen och hänvisar till ett inrapporteringsverktyg via mobil och dator som all personal har tillgång till. "Ingen rapport om kränkning enligt framställan finns i systemet i dag".

REGIONCHEFEN PÅ PREZEROS Region Syd har erbjudits att svara på kritiken men avböjt.

– Vi har haft en del artiklar i Transportarbetaren tidigare i det här ämnet. Jag tror inte det gör någon skillnad om jag bemöter, så jag hoppar det. Det är ändå andrahandsinformation jag får, så jag bemöter min personal i stället, säger han. ●

Göra en riskbedömning

Riskbedömningar är en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet och går ut på att bedöma och värdera olika risker i arbetsmiljön utifrån hur allvarliga de är.

Bedömningen ska alltid skrivas ner, gärna i en handlingsplan, och genomföras vid förändringar i verksamheten som exempelvis omorganisationer, ombyggnad, digitalisering eller flytt till nya lokaler.

Arbetsgivar-en har ansvar

Arbetsgivaren ansvarar för riskbedömningen och skyddsombud deltar som arbetstagarnas representanter. Saknas ett lokalt skyddsombud på företaget kan ett regionalt skyddsombud från Transports lokalavdelningar bistå.

Det ska finnas tydliga rutiner, kunskaper och kompetens för arbetsmiljöarbetet, en fördelning av arbetsmiljöuppgifterna och ett samarbete mellan arbetsgivare och anställda.

Källa: Arbetsmiljöverket

FOTO: JUSTINA ÖSTER

26 renhållare svarade på enkäten.

Enkät visar på utbrett missnöje

"För mycket på min tur. Är trött och stressad. Cheferna bryr sig inte", skriver en av miljöarbetarna på Prezero i Malmö som svarat på en enkät från Transport. Undersökningen ger en dyster bild av den psykosociala arbetsmiljön på företaget.

Malmöavdelningen skickade ut enkäten till 34 renhållare på Prezero i början av året och 26 personer svarade. Frågorna tar upp arbetsledning, stöd i jobbet, arbetsbelastning, feedback med mera. Frågor som enligt arbetsmiljölagen årligen ska kollas upp genom psykosociala skyddsronder ihop med skyddsombud på landets arbetsplatser.

Detta för att förebygga stress, utbrändhet och psykisk ohälsa bland de anställda.

Fram tonar en bild av utebliven återkoppling från arbetsledningen på förslag och initiativ från anställda och bristande möjlighet att arbeta i lugnare takt efter arbetsintensiva perioder. Bara ett fåtal bland de svarande upplever att chefen "agerar om jag har alltför mycket arbete att utföra", att de har ork kvar att göra andra saker efter jobbet och att deras ansträngningar värdesätts.

18 arbetare anger att de blivit ignorerade eller exkluderade och 17 anställda att de blivit påmind om sina misstag.

Lite bättre är det beträffande möjligheten att få hjälp om arbetsbelastningen är för hög (15 svarar ja och 11 nej). Och att själv prioritera i vilken ordning arbetsuppgifterna kan utföras (14 ja och 12 nej). Svaren visar på fifty-fifty när det gäller att hinna med arbetsuppgifterna inom arbetstid, men det framkommer att cheferna vill att de springer och drar flera kärl samtidigt.

12 arbetare har fått kränkande eller stötande kommentarer om sig som personer eller sitt privatliv och 13 anställda har blivit utskälda eller upplevt "aggressiva utbrott".

I fritext skriver några renhållare att "cheferna övervakar dig dagligen" och att de upplevs sakna empati och utbildning. Känslan är att du är "inget värd för du är så lätt att byta ut". ●

Regionala skyddsombudet Anders Palmqvist.

”Det är en annan resa jag gör nu”

Han bytte vd-rollen mot att sälja korv och bensin på macken. Eric Johansson stortrivs med sitt nya jobb.

Text och foto **BERTIL JANSON**

Circle K i Vännäsby ligger vid Europaväg 12, som förbinder Umeå i öster med Mo i Rana i väster. Här finns sex pumpar för drivmedel, två för spolarvätska och en rejält tilltagen asfaltyta där långtradare och annan tung trafik har gott om plats att ta ut svängarna. I dag är det mest personbilar som stannar till.

Inne i butiken plingar det med jämna mellanrum när skjutdörrarna öppnas. Vid kaffemaskinen står en äldre dam och tittar villrådigt på displayen. Eric Johansson har nyss bytt behållare i bryggaren bredvid, torkar nu av några ytor och noterar damens tvekan. Under trivsamt småprat visar han var hon ska trycka.

– Just så, säger han. Nu är det bara att välja! Snart rinner kaffet ner i pappmuggen. Båda skrattar.

Eric Johansson, som för ett par år sedan var verkställande direktör på ett snabbväxande företag i mångmiljonklassen, gillar den här typen av vardaglig kundkontakt. Men hur hamnade han här?

ETT AV HANS första jobb är som lastbilschaufför. I mitten av 1980-talet kör han ut drickor och öl från ett bryggeri i Umeå till restauranger och butiker från Kramfors i söder till Skellefteå i norr.

– Det var fantastiskt roligt. Som 20-åring kom jag in i ett gäng med chaufförer som lärde mig otroligt

ERIC JOHANSSON

Ålder: 62.

Jobb: Säljare på Circle K i Vännäsby. Tidigare vd på ett teknikföretag.

Bor: Gullbyn, Vännäsby, i Västerbotten.

Familj: Fru och vuxna barn.

Intressen: Hus, hem och dans. Tog tävlingscertifikat vid 54 års ålder, leder danskurser i Umeå, åker med husbilen till olika danstillställningar i landet.

Det är viktigt att ha kul på jobbet, tycker 60-plussaren Eric Johansson, här med sin 21-åriga mentor Liam Lundmark.

mycket om arbete. Det formade mig egentligen för hela livet.

Han jobbade på bryggeriet i många år och blev säljare där, utbildade sig sedan till maskiningenjör. Efter en ny vända bakom ratten, nu som chaufför för Pågens, fick han jobb som teknisk säljare på ett mindre bolag i Västerbotten. Det växte snabbt, bytte namn till Norditek, och efter några händelserika år blev Eric Johansson vd och majoritetsägare.

Nu var det inte bara försäljning han hade på sitt bord. Han stod i kontakt med leverantörer, hanterade personalfrågor, skötte inköp och import av maskiner, planerade service och underhåll och mycket annat. Antalet anställda blev fler och omsättningen steg från 12 till 90 miljoner kronor.

– Ja, det var många bollar i luften. Men vi hade fantastiskt kul. På bryggeriet lärde jag mig hur viktigt det är att ha roligt på jobbet. Är det mycket att göra ska man köra stenhårt, då ska man slita arslet av sig, sedan kan man ha roligt emellanåt.

EFTER TIO ÅR som vd kände han sig färdig. Han bestämde sig för att sälja sin del av företaget. 2021 kom den rätta köparen. Hans plan var att fortsätta

Det roligaste med jobbet är direktkontakten med kunderna, tycker Eric Johansson, som själv i många år varit stamkund på macken i byn.

”Karriärresan har jag redan gjort. Det är en annan resa jag gör nu och det känns bara kul”, säger Eric Johansson.

jobba i företaget, fast i en mindre framskjuten roll.
– Men det var svårt. Jag brukar jämföra med att sitta längst fram i bussen och styra och se till att allting går framåt. Att sedan sitta längst bak och bara åka med är inte samma sak. Jag mådde inte bra av det.

ETT PAR HJÄRTINFARKTER blev en påminnelse om att han borde byta spår. Samma dag som han skickade in sin uppsägning såg han att Circle K i Vännäsby sökte folk. På macken i byn har han varit stamkund i årtal.
– Om jag inte ska jobba på Norditek, tänkte jag, vad ska jag göra då? Ja, jag har ju alltid gillat att ha direktkontakt med kunder och att jobba i team. Så jag tänkte att det kunde bli bra.
Efter drygt ett år på macken stortrivs han med jobbet. Han och frun bor rätt nära, i ett nybyggt hus med utsikt över Vindelälven, så han kan snabbt rycka ut när behov finns. Ofta blir det två-tre pass i veckan, ibland fler.
Vd-rollen har nu bytts ut mot ”allt som behöver göras” inom bensinstationens väggar, tidvis utanför också. Han står i kassan, säljer korv, hyr ut släpvagnar, beställer varor och fyller på varor i butikshyllorna. Städning och lokalvård ingår också.

ATT PRATA MED och hjälpa kunder gillar han bäst. Kollegorna, merparten i 20-årsåldern, brukar fråga om han känner precis alla människor som kommer in. Och som 60-plussare som bött i trakten i hela sitt liv är han bekant med många.
– Jag tycker det är roligt att ha med människor att göra. Och just försäljning kan man se på på olika sätt. Jag tycker om när jag kan hjälpa till att hitta en lösning. Är kunden hungrig? Behöver han eller hon något annat? Att kunna tillgodose kundens behov, det är försäljning för mig.
Den stora fördelen nu, jämfört med åren som

”Det ska ju vara någon utmaning i det man gör. När det är mycket folk är det kul att känna att man hinner med och att kunderna går glada härifrån.”

Mackfakta

Circle K Vännäsby: Ligger vid väg E12 i Västerbotten, drygt två mil väster om Umeå, en halvmil öster om Vännäs.

Öppettider: Klockan 06.00–22.00 vardagar, 07.00–22.00 lördagar och söndagar.

Antal anställda: Fyra på heltid, sex på deltid eller timanställning.

företagsledare, är att han är ledig när han slutar. Vd-ansvaret upphörde aldrig, i stort sett dygnet runt var tankarna på företaget. Periodvis är det mycket att göra även på macken, men stressnivån är ”inte ens på samma skala”.
– Visst kan det vara stressigt när det är mycket folk och många som vill ha hjälp samtidigt. Men det är inte som att driva ett företag. Nu lämnar jag stressen bakom mig när jag är klar för dagen.
Han betonar att han gillar att jobba – och gärna hårt. Stunderna när kön växer kan han tycka är roliga och utmanande.
– Då får du steppa upp, se till att det går undan och att kunderna får sina grejer. För snart tar det ju slitet slut. Efteråt brukar det kännas väldigt bra när man har lyckats lösa det.

KORVARNA ÄR HETA den här dagen också. Vanligaste beställningen är grillkorv med bröd, och en sådan snor han ihop och räcker över på ett kick. Emellanåt kommer kunder som ska hämta paket. Vid snuskylen står Liam Lundmark, 21 år, och fyller på nya dosor. Det var han som lärde upp Eric. Tonen mellan dem är rå men hjärtlig, och de skämtsamma gliringarna haglar. Men visst tycker han att det går bra för adepten.
– Han jobbar ganska mycket och erfarenheten

Klart att en stabil Gourmet grill ska toppas med rostad lök.

Eric Johansson hjälper en av kunderna vid kassan. Bakom honom fixar Liam Lundmark och Bengt Kongphop Strandberg med annat.

kommer ju när man faktiskt står och jobbar. Gnistan att sälja hade han sedan tidigare, det märktes snabbt, säger Liam Lundmark.
I början fick han och de andra ”ungdomarna” hjälpa till med det som nybörjaren tyckte var svårt – alla system, kassan, beställningsrutiner och annat. Att bli upplärd av en yngling som kunde vara hans barnbarn hade ”gamlingen” inget emot.
– Jag gillar att jobba med ungdomar. De ser saker på andra sätt än jag, det är otroligt utvecklande. Sedan tror jag att min erfarenhet har tillfört en del till gruppen också. De ser att jag jobbar på ett annat sätt, tar kontakt med folk och pratar med kunderna, sådant som de kanske tycker är lite jobbigt. Så vi kompletterar varandra bra.

OMGIVNINGENS REAKTIONER PÅ den före detta vd:ns nya jobb har varit blandade. Vissa tycker att hans vägval är inspirerande, som en påminnelse om att allt är möjligt, medan andra har undrat hur det känns att ”kliva ner” till ett jobb de verkar betrakta som rätt simpelt. Det får Eric Johansson att reagera.
– Det här är inget enkelt jobb. Det krävs otroligt mycket, det är många rutiner som ska fungera. Och karriärresan har jag redan gjort, den behöver jag inte göra igen. Det är en annan resa jag gör nu och det känns bara kul.
Han ser ingen anledning att söka andra jobb. Det är inte heltid, men han gillar att rycka ut på timmar och har mycket annat att dona med. Bland annat

Bakom det nybyggda jättegärdet har Eric Johansson parkerat sin vägghyvel.

ska det nybyggda huset vid Vindelälven göras klart, komplett med nytt garage. I samband med husbygget köpte han en teleskopplastare. Den har han sedan använt i uppdrag på byggen och åt bönder som behöver hjälp med lastning och annat.
Det gigantiska garaget är ett kapitel för sig. En husbil, en lätt lastbil, en personbil, en traktor, en motorcykel och en skoter vittnar om ett genuint intresse för fordon och transporter av olika slag. Fast den mest iögonfallande maskinen ryms inte där. Eric Johansson är nämligen stolt ägare av en vägghyvel. Den står parkerad bakom garaget.
– Jag köpte den när jag fyllde 50. Den är också från 1963, alltså samma år som jag föddes.
Den stabila pjäsen på drygt tolv ton gör han inga jobb med, men den kommer väl till pass ibland, som när vägstumpen fram till nya huset skulle anläggas.
– Den har jag byggt delvis med vägghyveln. Det är en Volvo BM VHK 115. Det är viktigt, säger han och ler.

UTANFÖR MACKEN SYNS i dag inga fordon av den digniteten. Personbilar stannar för tankning, många betalar med kort, kör sedan därifrån. Inga köer att tala om vid kassan. Det är tisdag strax efter lunch, en rätt lugn stund mitt i veckan. Torsdag och fredag brukar det vara betydligt mer folk. Då trivs Eric Johansson bäst.
– Det ska ju vara någon utmaning i det man gör. När det är mycket folk är det kul att känna att man hinner med och att kunderna går glada härifrån. ●

Hjälpssamhet bidrar till gemenskap

Ensamhet är lika skadligt för hälsan som rökning, visar forskning. Sociala aktiviteter på arbetsplatsen kan förebygga det. På Telge återvinning åker man och fiskar tillsammans bland annat.

– Vet man att man är saknad när man inte kommer till jobbet, då vet man att man är behövd och då trivs man, säger vd Vesa Hiltula.

Text och foto **MARIKA SIVERTSSON** Illustration **INGRID FRÖHLICH**

Gatorna är trånga i det lilla villaområdet vid Södertälje hamn. Johanna Söderlund rattar sin sopbil mellan husen – stannar, hoppar ut, drar fram tunnorna. Hejar glatt på mötande bilar som ibland får vänta en stund tills

hon är klar. Vårsolen skiner. Ingen blir sur.

Uppe på ett krön ställer hon sig nos mot nos med en annan sopbil. Kollegorna Sebba Pöldre och Filip Pihl väntar utanför på att få tacka för hjälpen – Johanna har tagit en del av deras tur så de ska hinna in till en utbildning på kontoret.

– Det vanliga är att man arbetar två och två, men jag kör för det mesta ensam. Min roll är att rycka in där det behövs. Jag trivs med det. Hjälpssamhet bidrar till gemenskapen – jag blir glad, och de som får hjälp blir glada.

HON ÄR ARBETSLEDARE och skyddsombud, och har arbetat på Telge återvinning i sju år. Dagens runda kommer hon att avsluta med fredagsfrukost, ett varannan vecka-event för hela företaget som hon själv är upphovet till.

– För några år sedan hade vi det rätt tungt, olika

Johanna Söderlund.

”Vi jobbar aktivt med att dela kunskap, så den inte blir koncentrerad till enstaka personer. Alla i företaget ska veta att de kan vara borta i två veckor utan att det påverkar verksamheten.

Telge återvinnings vd Vesa Hiltula.

arbetslag och avdelningar höll sig mest för sig själva. Som chaufför kunde man pulsa i snö en hel dag, utan att känna att man fick uppskattning för det. Vi behövde få känna oss mer som en del av företaget.

I DAG ÄR SITUATIONEN en annan, det är inte bara fredagsfrukostens förtjänst. Telge återvinning har arbetat på bred front med utbildningar, konferenser, studiebesök, hälsocoacher och sociala aktiviteter. Företaget hyr också en fiskesjö i Åkers Kronopark, som ligger i närheten av Södertälje, två gånger om året.

- Den traditionen har vi haft i många år. Många tar med familjen och tältar vid sjön. Det är väldigt roligt att vara med där, säger vd Vesa Hiltula.

Vissa aktiviteter deltar procentuellt sett fler tjänstemän på, som konferenserna. Fisket är i stället väldigt populärt bland chaufförer. Det krävs lite mer för att få in dem i gemenskapen – arbetsdagen tillbringas i bilen. Då behöver företaget bidra med tillfällen att bygga relationer med kollegorna, konstaterar han:

- Man behöver samtidigt komma ihåg att en del trivs mer med ensamhet än andra. Gemenskap innebär inte att man måste delta i allt, eller tycka om alla på arbetsplatsen. Men vet man att man är saknad om man inte kommer till jobbet, då vet man att man är behövd och då kommer man att trivas.

VESA HILTULA KOM till Telge återvinning 2021, i samband med att bolaget återigen blev eget. En tidigare sammanslagning med andra bolag i Telgekoncernen hade påverkat trivseln på arbetsplatsen negativt, och mycket kraft riktades till personalvårdande insatser:

- Alla medarbetare får åka på en årlig konferens med övernattnig, middag och grupparbeten.
- Varje medarbetare väljer varje år ett av fem studiebesök på en eller två dagar.
- Bolaget har en mängd olika utbildningar för alla yrkesgrupper.
- Alla tjänster annonseras internt, och intern karriär är vanlig.
- Varannan vecka bjuder bolaget på gemensam frukost.
- Varje jul bjuder bolaget på jullunch med catering och serveringspersonal.

Risker med ensamhet

Det finns ett tydligt samband mellan ensamhet och negativa effekter på hälsan. Arbetsplatsen kan vara viktig för att minska den effekten.

De som har en ofrivillig ensamhet löper en större risk att drabbas av psykiska och fysiska hälsoproblem. Det finns även en ökad risk för dödsfall bland dem med ofrivillig ensamhet, något som är jämförbart med rökning, fetma och fysisk inaktivitet.

Risker med ofrivillig ensamhet:

- Ökad risk för demens.
- Ökad risk för hjärt- och kärlsjukdomar.
- Ökad risk för ångest, depression och självmord.

→ Bland dem med en sjuklighet i botten, exempelvis hjärtsvikt, kan ensamhet medföra en ökad risk för besök på akuten, ökad risk för sjukhusinläggningar och ökad risk för dödligt utfall.

Källa: Arbets- och miljömedicin, Region Östergötland

Sebastian Pöldre, Johanna Söderlund och Filip Pihl är vana vid att man ger varandra ett handtag när det behövs.

- Bolaget bjuder ibland på lunch ute på ”grillplan”.
- Två gånger om året hyr bolaget under ett dygn en fiskesjö, där många övernattar i tält.
- Alla medarbetare erbjuds en hälsocoach.
- Det är en investering – varje krona in ger två kronor tillbaka. Vi har ett sjuktal på 2,7 procent. Vi var tidigare nere på närmare två procent, men just nu har vi en långtidssjukskrivning, säger Vesa Hiltula.
- Han håller med Johanna Söderlund om att hjälpsamhet skapar gemenskap. Som han ser det är förutsättningen att man förstår vad kollegorna gör.

- Vi jobbar aktivt med att dela kunskap, så den inte blir koncentrerad till enstaka personer. Alla i företaget ska veta att de kan vara borta i två veckor utan att det påverkar verksamheten – de närmaste kollegorna ska klara av att ta över.

RÄTTVISA ÄR EN annan viktig förutsättning: konferenser, utbildningar och andra förmåner är öppna för alla anställda. Man rekryterar också internt i alla yrkesgrupper.

- Exempelvis den nuvarande produktionschefen började för femton år sedan som chaufför. Det är

väldigt positivt. Våra chaufförer vet att de har en chef som förstår vad de gör.

På konferenser och studiebesök består arbetsgrupperna av medarbetare från olika avdelningar. Meningen är att man ska känna till varandra och varandras arbetsuppgifter inom bolaget, och att man ska lära känna fler på jobbet.

- Vi jobbar naturligtvis med **SAM** (systematisk arbetsmiljöarbete), och med den psykosociala arbetsmiljön. Men arbetsmiljöregler är ett golv, inte ett tak. För att få gemenskap på jobbet behöver man göra mer, säger Vesa Hiltula. ●

SAM

Står för systematiskt arbetsmiljöarbete och beskriver hur ni ska organisera, genomföra och följa upp arbetsmiljöarbetet.

Källa: Arbetsmiljöverket

Här startas fredagen med frukostmingel

Varannan vecka bjuds medarbetarna på Telge återvinning på finfrukost. I minglet runt frallorna får bekantskaper som uppstått på studiebesök, konferenser och utbildningar en chans att utvecklas i vardagen.

Text och foto Marika Sivertsson

Doften ligger tät över matsalen på Telge återvinning. Där langar den tidigare avdelningschefen Mats Elfdahl fram våffla efter våffla till en välförsedd frukostbuffé.

– Jag är egentligen pensionerad, men jag leder på deltid ett projekt som handlar om branschvalidering. Och så projektleder jag frukosten också. Vi är några på kontoret som ordnar det tillsammans, det är väldigt trevligt.

Fredagsfrukosten pågår fram till lunch, så den här dagen blir det väffeltjänst i flera timmar.

– Frukosten är bra för gemenskapen eftersom vi har den så ofta. Annars lär vi kanske känna varandra mer exempelvis på utbildningar och studiebesök, där vi går i mindre grupper, berättar chauffören och skyddsombudet Johanna Söderlund,

SÄRSKILT FÖR CHAUFFÖRERNA, som är ute hela arbetsdagen, är det viktigt med tillfällen då man kan få träffa alla. Och varandra, givetvis.

– Avdelningarna har rast under olika tider, men under fredagsfrukosten är vi mycket mer blandade.

Och vi chaufförer samlas allihop varje morgon innan vi åker ut. Det är jätteviktigt, det ger en bra start på dagen, säger chauffören Filip Pihl.

Filip Pihl.

MAN FÅR ÅKA ut tidigast vid sex på morgonen, och man får komma till jobbet tidigast klockan fem. Sebbe Pöldre är bland de första på plats varje dag.

– Jag kliver upp vid fyra, borstar tänderna och åker hit. Så tar jag mitt kaffe och min frukost här. Vi är som regel sex, sju stycken här så tidigt och sedan fyller det på fram till klockan sex. Filip Pihl är inte lika pepp på att umgås i ottan.

Siffersatt

19 procent känner sig ensamma eller isolerade på jobbet.

60 procent anser att vänner på jobbet är lika viktiga som vänner utanför jobbet.

75 procent håller med om att vänner ökar välbefinnandet på jobbet.

67 procent med en nära vän på jobbet känner sig glada på jobbet, mot **44 procent** av dem utan en nära vän på jobbet.

74 procent av dem som umgås med sina kollegor säger sig förstå sin arbetsgivares strategi och mål, mot **50 procent** av övriga.

26 procent av dem som inte är så sociala på jobbet har börjat fundera på nästa steg i karriären, mot **12 procent** av dem som är mycket sociala.

79 procent av personer med en nära vän på jobbet känner sig hemma på sin arbetsplats, mot **52 procent** av dem utan en nära vän på arbetsplatsen.

Källa: Compass groups undersökning *The power of socialisation*

Julia Frödin och Johanna Söderlund som numera är på olika avdelningar minglar bland påläggen medan frukostgeneralen Mats Elfdahl håller ordning.

Men han uppskattar atmosfären på Telge återvinning.

– Det var väldigt ensamt på min förra arbetsplats. Här är vi mer sammankopplade, kollegorna är nära varandra och strular någonting så får man hjälp. Det är bara att ringa Johanna, som är vår ”sambandscentral”. Hon har koll på vem som kan ta sig tid.

SEBBE HAR SEX år bakom sig på Telge återvinning, medan Filip började för ett år sedan. Just den här dagen har de varit på kurs om återvinning, de hann nått och jämnt in till frukosten innan den plockades undan.

– Utbildningarna kan vara generella för bolaget, eller handla om något specifikt vi behöver i arbetet. Men de är inte på något sätt obligatoriska för branschen, det är företaget som avgör vilka kurser som erbjuds, berättar Johanna.

HON PÅPEKAR ATT kompetensutveckling är viktigt särskilt som branschen förändras snabbt, men också för att kunskap om det egna arbetet bidrar till yrkesstolthet och gemenskap.

”När vi får gå samma utbildningar som alla andra i bolaget, så bidrar det också till att var och en får känna sig som en i gänget.”

Chauffören och skyddsombudet Johanna Söderlund.

– Jag gillar mitt jobb för att jag har bra kollegor och bra villkor, men också för att jag är kunnig, och för att jag vet på vilka sätt mitt jobb är viktigt för hela samhället. När vi får gå samma utbildningar som alla andra i bolaget, så bidrar det också till att var och en får känna sig som en i gänget.

I DET INSTÄMMER hennes kollegor; det är lättare att känna gemenskap när man vet att alla vet samma saker. Det gäller för alla relationer – Sebbe som har fler år i företaget var den som fick dela med sig av arbetssätt och erfarenhet till Filip.

I dag kör de i stort sett alltid tillsammans. Det är av eget val. När man jobbar så tätt som två återvinningschaufförer gör får det inte kännas tvunget i hytten, är Sebbe tydlig med:

– Tänk dig själv, vi sitter timme ut och timme in i samma bil. Varje dag. Och vi har för det mesta ändå kul! ●

Sebbe Pöldre.

Två gånger om året hyr bolaget en fiskesjö, det är populärt bland chaufförer.

Tips till medarbetare

...för minskad ensamhet på jobbet:

- Hälsa på dina kollegor.
- Visa tacksamhet. Ring eller skicka ett mejl när du fått hjälp.
- Var okej med att bli störd. Pausa och ge uppmärksamhet.
- Dela minnen. Ta en titt bland bilderna i mobilen. Vad hände förra veckan, vem var du tillsammans med? Dela!
- Kom tidigt till mötet. Kommer du tio minuter tidigare finns tid för relationer.

Källa: Falck företagshälsövärd samt Connectable: *How leaders can move teams from isolated to all in* av Ryan Jenkins och Steven Van Cohen

Tips till ledningen

...för en bra social arbetsmiljö:

- Fokusera på hur företaget bidrar till samhället.
- Få in alla i ett större sammanhang.
- Ge regelbunden feedback på arbetsplatsen.
- Var noga med information för att minska stress.
- Skapa balans mellan jobb och fritid.
- Använd olikheter som etnicitet och könsfördelning.
- Var observant på kränkande särbehandling.
- Ge konstruktiv kritik på arbetsplatsen.
- Ordna sociala aktiviteter så medarbetare lär känna fler sidor av varandra.

Källa: Falck företagshälsövärd

Det här är bra att veta inför sommaren

Sommartid. Den efterläng- tade sommaren är snart här. Det finns några jobb- och semesterrelaterade saker som är bra att ha koll på.

Text JOHN ANTONSSON
Illustration MATTIAS KÄLL

1 Betalda och obetalda semesterdagar

Senast den 1 april ska du ha fått veta när din sommarsemester är. Om inte kan din arbets- givare ha brutit mot semesterlönelagen. Nästan alla har rätt till fem veckors lagstad- gad betald semester. Hur mycket du jobbat under intjäningsperioden är det som avgör hur många av dem som är betalda respektive obetalda. Även den som är vikarie eller visstidsanställd i mer än tre månader har rätt till semester. Om eller hur många betalda semesterdagar du får beror på när du börjat jobba och hur lång tid du haft ditt arbete.

2 Så mycket är semester- dagarna värda

Den lagstadgade semesterersättningen är högre än lönen. Minst 12 procent av det du tjänat. Det innebär att semesterlönen kommer att bli något högre än din vanliga lön. I Transports kollektivavtal är det antingen se- mesteravsättning på 13 procent eller semester- tillägg på 0,8 procent, alltså något mer än den lagstadgade nivån.

Din semesterlön baseras på allt du tjänat under året, inklusive ob- och övertidsersättning. Det finns också vissa avsteg. Sjukskrivning är i regel semesterlönegrundande, också föräldra- ledighet upp till 180 dagar. Om du får semesterlön enligt semesterersätt- ning på 13 procent av din lön räknar du ut din semesterlön så här: 0,13 x din arbetsinkomst (från den 1 april förra året, till och med den 31 mars i år.) Ta bort det du fått i semesterlön under perioden. Därefter delar du summan med 25, så får du fram den sammanlagda ersättning du får för varje semesterdag.

3 Sjukskriven och semester

Om du är långtidssjukskriven och vill resa utan- för EU eller EES är det viktigt att få ett godkän-

ande från Försäkringskassan innan du reser, annars riskerar du att stå utan sjukpenning under perioden du är utomlands.

4 Om du blir sjuk under semestern

Du behöver inte använda dina surt förvärvade

semesterdagar till att bli frisk. Har du blivit sjuk under semestern så kan du sjukskriva dig. Det är viktigt att du meddelar arbetsgivaren om din sjukdom direkt när du kommit tillbaka från semestern, om du inte gjorde det när du blev sjuk. Sjukdomen ska kunna styrkas genom exem- pelvis läkarintyg.

5 Chefen vill avbryta semestern

Grunden i semesterlagen är att alla har rätt till fyra veckors sammanhängande semester mellan den första juni och sista augusti. En arbetsgivare bör helst inte ringa och säga att du ska avbryta semestern. Men de kan göra

det under vissa förutsättningar. Om de ringer så måste du inställa dig på jobbet, förutsatt att det är praktiskt möjligt. Har chefen däremot inte väldigt goda skäl att avbryta din semester så finns det goda möjligheter att få skadestånd i efterhand. Om situationen uppkommer är det en god idé att kontakta facket så snart som möjligt. ●

Experten

Jonna Grip jobbar på ben- sinstation och är ungdoms- ansvarig i Transports avdelning 18 Hälsingland.

FOTO: JUSTINA ÖSTER

Vilka är de vanligaste proble- men ni stöter på?

–Det jag kommer ihåg mest från förra året är frågor om elva timmars dygnsvila och generella frågor om semester- ersättning. Många jag träffar har till och med dålig koll på vad deras anställningsform innebär.

Märker du om unga arbetare har andra frågeställningar än dem som har mer erfarenhet?

–Ja, men jag skulle inte säga att det är så jättestor skill- nad. Man märker också att det är stor skillnad på hur de olika arbetsplatserna är organisa- de. Ofta beror det på vad det är för storlek och hur många anställda de har men också på vad för typ av arbetsplats det är, om man jobbar ihop eller går om varandra.

Vad tycker du att den som är ung och ny på jobbet ska göra om hen stöter på problem?

–Först och främst tycker jag att man ska försöka ha en dialog med arbetsgivaren. Jag tror inte att man löser mycket utan att prata om det på arbetsplatsen först. Men om inte det fungerar kan man ta det till sitt skyddsombud eller prata med den fackliga avdelningen.

Något annat som är viktigt att veta?

–Man ska ha koll på sina papper och anställningsbevis. Om någonting känns knasigt ska man dokumentera, så att man har kött på benen om det blir problem. ●

Prezero har beställt 42 eldrivna lastbilar, de flesta från Volvo.

Stororder av 42 eldrivna sopbilar

Teknik. Prezero har beställt 42 eldrivna lastbilar. Bolagets kommunikationsansvariga Lars Lindvall tror inte att eldrift kommer att påverka arbetssättet nämnvärt.

Text John Antonsson

Enligt Prezero är tillgången till laddstationer en stor utmaning i övergången till eldrift. Därför kommer bolaget att göra en mångmiljon-investering vid depåerna i norra och södra Stockholm.

ETT NYTT DRIVMEDEL kommer inte nödvändigtvis att behöva förändra miljöarbetarnas arbetssätt, säger kommunikationsansvariga Lars Lindvall.

– Med den typ av hämtning vi utför i dag räcker batterikapaciteten för en normal dags körning och fordonen laddas under natten. Med en väl utbyggd laddinfrastruktur där snabbaddning kan ske, om behov skulle uppstå, behöver inte tiden för att ladda fordon nämnvärt överstiga den tid det tar att tanka med fossila bränslen.

INKÖPET ÄR ETT initiativ från bolaget och inte ett upphandlingskrav. Men i framtiden kan det bli nödvändigt med krav om specifika drivmedel från upphandlarna, anser Prezeros talesperson.

– För att inte snedvrider konkurrensen är det viktigt att upphandlingar sker så att inte miljömässigt sämre alternativ gynnas på bekostnad av miljömässigt bättre alternativ, säger Lars Lindvall.

Vad är den långsiktiga planen för eldrift. Hur stor del av flottan går på el om tio år?

– Veldig svårt att prognosticera. Men med en väl utbyggd infrastruktur för laddning och liknande förutsättningar vad gäller energipriser kan vi i dagsläget inte se några funktionella hinder för att byta från fossila bränslen till eldrift i den takt vår fordonsflotta behöver bytas ut.

– Det skulle innebära större investeringar för oss per fordon men lägre driftkostnader med minskade behov av service och reparationer, säger Lars Lindvall. ●

Nytt om forskning

1 Skillnaden i förväntad livslängd mellan fattiga och rika har tredubblats sedan 1960-talet. Det visar en ny studie från forskare vid Stockholms universitet och Jönköping university.

– Vår studie visar att skillnaderna i dödlighet före 75 års ålder mellan inkomstgrupper har ökat särskilt mycket för dödsorsaker som hade kunnat förebyggas genom preventiva åtgärder. Till exempel genom bättre kost, minskad rökning och fysisk aktivitet, säger Mårten Palme, professor i nationalekonomi till forskning.se.

2 Personer med låg inkomst har 30 procent högre risk att dö i levercancer, jämfört med personer med högre inkomst. Det visar forskare vid Göteborgs universitet. Låginkomsttagares levercancer upptäcks senare än andras.

– Resultaten understryker behovet av ytterligare insatser för att säkerställa att vården verkligen är jämlik och tillgänglig för alla, oavsett socioekonomisk bakgrund, säger Juan Vaz, forskare på Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet, i ett pressmeddelande.

Taxiförare kör för fort

Trafik. Taxiförare är sämst på att hålla hastighetsbegränsningar och busschaufförer bäst. Allt enligt en undersökning som Folksam gjorde under våren och hösten 2024. Hastigheten bland olika yrkesförare mättes upp vid olika platser i sju områden i Sverige.

Totalt gjordes 14 520 mätningar och flest överträdelser noterades på vägar med låg hastighetsgräns. Pea Olsson kör skolskjuts i Mora och känner inte alls igen sig.

Känner du dig oskyldigt anklagad?

– Ja, men jag kan förstå stackars taxichaufförer som kör på procentlön, att de måste jaga på för att tjäna pengar. Men det är inte värt att sätta sitt och andras liv på spel för det, säger hon. ●

FOTO: JOHN ANTONSSON

Hundratusentals säkra parkeringar saknas

Åkeri. Det saknas 390 000 säkra parkeringsplatser i EU, enligt en EU-studie som Svensk Åkeritidning skriver om.

För att komma tillrätta med problemet behövs strategiska investeringar, enligt studien. De kan till exempel vara uppgradering av befintliga parkeringsplatser och certifiering av parkeringsplatser som är säkra men inte certifierade enligt EU-standard.

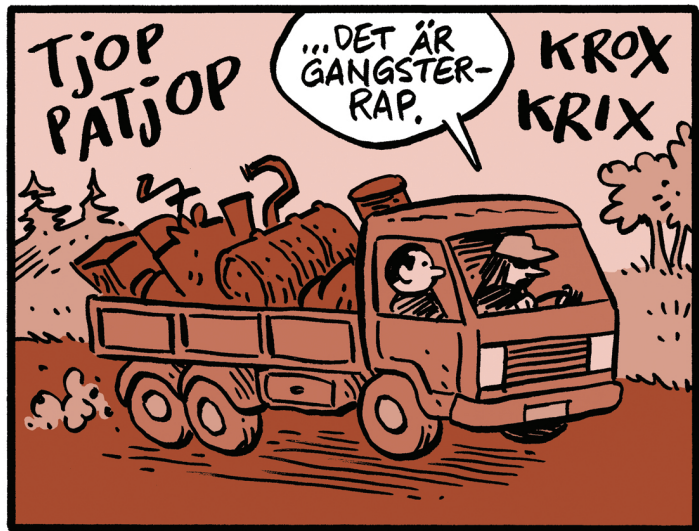
EU-kommissionen varnar också för att bristen kan komma att öka. Trots att kommissionen tillsatt medel för nybyggnationen av ett antal rastplatser kan bristen öka till 480 000 år 2040. ●

FOTO: JOHN ANTONSSON

På väg

Originalserie för Transportarbetaren av Mats Källblad

Vilka är dina ursäkter?

Vi vet så mycket om klimat-krisen, ändå lever vi på som förut. Vilka är dina ursäkter för att inte leva mer hållbart?

Text och foto JUSTINA ÖSTER

DET VILLE TEKNIKHISTORIKERN Nina Wormbs och retorikern Maria Wolrath Söderberg ta reda på och drog i gång ett forskningsprojekt med två enkätstudier. I den ena svarade människor på hur de resonerar när de gör saker som de vet skadar klimatet. I den andra delade personer som slutat flyga av klimatskäl med sig av sina argument.

Bokutlottning

Transportarbetaren lottar ut tre ex av boken *Ursäkta mig! Argument som driver och bromsar klimatomställning*.

Mejla ditt namn, adress och mobilnummer till info@transportarbetaren.se senast den 2 juni.

Skriv "Bok-04-25" i ämnesraden.

Att vår livsstil bidrar till klimatförändringar kan väcka både vemod och sorg. "Vi kommer helt enkelt inte undan våra utsläpp men vi kan påverka dem", anser Nina Wormbs.

Studierna väckte så stort intresse att forskarna samlade slutsatserna i boken, *Ursäkta mig! Argument som driver och bromsar klimatomställning*.
– Varför går det så långsamt? Vad skapar tröghet? De flesta tycker ändå att vi borde göra mer och är till och med beredda att avstå vissa saker för att förbättra klimatet. Visst, en del förnekar fortfarande klimatförändringar, trots tydliga forskningsbevis, men den stora massan vet, säger Nina Wormbs.

GÖR MAN NÅGOT som går emot ens kunskap och övertygelse så mår man inte så bra. Hur resonerar människor med sig själva, så att det de gör ändå ska kännas okej? funderade forskarna.
Vilken är den vanligaste ursäkten?
– Man tänker sig en sorts balansspel, att man balanserar olika saker man gör. Så cyklar man, äter vegetariskt och köper begagnade kläder, så kan man unna sig att flyga till Thailand. Men den sortens kompensationstänk funkar inte när det gäller utsläpp av koldioxid, säger Nina Wormbs.
Tankesättet signalerar att man inte har koll på hur stora utsläppen verkligen är vid en sådan långresa. Ville man verkligen kompensera så borde man snarare plantera en massa träd. Fast hellre sluta flyga och i stället ta tåget till en närmare ort, invänder hon.
– Allt vi gör genererar utsläpp. Att bli medveten om det kan kännas både plågsamt och sorgligt.

ANDRA HINDER FÖR att leva mer hållbart handlar om våra nära och kära, att vi anpassar oss efter dem och flyger för att kunna träffas. Att ny teknik ska fixa allt. Att miljön inte är ett personligt ansvar utan något som ska lösas av politikerna.
– Mitt bidrag är så litet och jag flyger mycket mindre än grannen i alla fall. Det går alltid att jämföra sig med någon och jag är bara en droppe i havet. Fast många droppar gör ett helt hav, säger Nina Wormbs.
Därför behöver vi jobba för att minska utsläppen och bromsa temperaturhöjningen, både individuellt och på samhällsnivå. Något som Sverige också förbundit sig att göra i det globala Parisavtalet bland annat. Vi lever i ett rikt land, genererar stora utsläpp och behöver därför göra mer än fattiga befolkningar, menar hon.

BLAND DEM SOM slutat flyga hade många upplevt en vändpunkt, då klimatförändringarna kom tätt inpå.

Många har en sorts ekonomiskt konto-tänkande, som ifall vi sätter in "god" konsumtion som jeans i ekologisk bomull på vårt konto så kan vi göra uttag för mer miljöförstörande köp och handlingar. Men så fungerar det inte, menar Nina Wormbs.

Som vid bränderna 2018, brunnar som sinade och översvämningar.
– Det sägs att det inte funkar med rädsla men det gör det visst! Den kan bli en drivkraft att ändra livsstil och jag tror att vi alla måste ge upp vissa saker. Barn och barnbarn kan bidra till en omställning, att man vill kunna se dem i ögonen.
Flyger vi mindre kan Transports yrkesgrupper inom flyget förlora jobben. Fackets många chaufförer kan också känna sig skambelagda?
– Vi behöver transporter även i ett hållbart samhälle. Sektorn kan gå före och visa på miljövänligare sätt. Men flygandet behöver minska. På kort sikt kommer vi att förlora jobb, som vid annan samhällsförändring, men samtidigt skapas nya arbetstillfällen. Alla sektorer måste ställa om. Det gäller att tänka långsiktigt för mänsklighetens, djurens och växternas skull, säger Nina Wormbs. ●

Därför blir vi "miljöbovar"

Nina Wormbs är professor i teknikhistoria vid KTH och **Maria Wolrath Söderberg** docent i retorik vid Södertörns högskola.
Deras forskningsprojekt *Legitimeringsprocesser för att inte handla i klimatfrågan* omfattar två enkätstudier. 399 personer svarade på hur de resonerar när de gör saker som är skadliga för klimatet och 673 personer tillfrågades om hur de kom fram till att sluta flyga av klimatskäl.
Vill du kolla dina utsläpp? Gå in på WWF:s klimatkalkylator (skanna qr-koden). Du kan också svara på en enkät i ett pågående projekt på KTH med forskarna: *Kollektivt engagemang för klimatomställning: argumenten i en social kontext*.

Maria undrar om stämpelklockan trumfar månadslönen. Yaman undrar vad det blir för ersättning för en timmes övertid. Det och fler frågor svarar Transports experter på.

Illustration MARTIN HEAP

Vad gäller – stämpelklocka eller månadslön?

Jag jobbar på ett transportföretag och är anställd med månadslön enligt paper. Vi har stämpelklocka på jobbet och enligt företaget får vi betalt för de timmar vi jobbar enligt stämpelklockan. I mitt tycke så ska jag ha må-

nadslön beräknad på 40 timmar i veckan. Men arbetsgivaren betalar ut efter vad stämpelklockan säger, alltså timlön. Och då säger företaget att det inte blir 40 timmar utan vad stämpelklockan säger. Är det rätt?

Maria

Har ditt företag kollektivavtal ska du ha månadslön som du får i förskott. Avdrag och

tillägg görs månaden efter. Betalar företaget ut lönen i efterskott bryter det mot kollektivavtalet. Men mitt råd är att alltid vara i tid, vare sig det finns stämpelklocka eller inte.

Magnus Larsson, central ombudsman

Hur många semesterdagar ska min son ha?

Min son har varit anställd på en spolbilsfirma sedan september 2024. Hur många semesterdagar har han rätt till? Han har varit anställd i branschen utan avbrott sedan juni 2023.

Stefan

Baserat på att din son arbetat på företaget sedan september förra året så har han rätt till 25 semesterdagar, men bara cirka 13 betalda semesterdagar.

Har din son bytt arbetsgivare ska semesterlönen från den gamla arbetsgivaren ha betalats ut i samband med slutlönen.

Magnus Larsson, central ombudsman

Måste vi jobba på röda dagar?

När jag började på åkeriet där jag jobbar nu sa de att

man är ledig över jul, nyår och midsommar. Alla andra röda dagar eller helgdagar jobbar man, förutom lördag-söndag.

Nu pratade jag med mitt skyddsombud och hon sa att vi absolut inte är tvungna att arbeta de röda dagarna.

Vad gäller egentligen? Kan arbetsgivaren begära att vi ska arbeta på till exempel Kristi himmelsfärdsdagen?

Micke

I grunden har vi 40 timmars helgfri vecka. Det betyder att du ska vara ledig på de aftnar som står i avtalet och de röda dagar som infaller måndag-lördag.

Arbetsgivaren har dock rätt att beordra övertid på de dagar som faller under helgbegreppet. Du ska då ha orörd månadslön, timlön, premiekomp, helg-ob och övertid för de arbetade timmarna.

Magnus Larsson, central ombudsman

Borde jag inte ha tillägg som biträdande chef?

Jag jobbar på en mack som biträdande chef. Jag får inte tillägg för att jag har den tjänsten. Borde jag inte få det?

Nicola

Har du extra ansvar över butiken finns det i kollektivavtalet högre steg i lönetabellen. Om din arbetsgivare har kollektivavtal och du är medlem

Får jag ta ut föräldraledighet per timme? undrar Abdul.

i facket, rekommenderar jag att du kontaktar din lokala avdelning för att få klarhet (skanna qr-koden för kontaktuppgifter till Transports avdelningar).

Anna Erixon, central ombudsman

Vad får jag för en timmes övertid?

Vi som går under flygteknisk underhållspersonal på civilflygområdet undrar om övertiden.

Om jag jobbar övertid en timme, hur mycket får jag då?

Yaman

På vardagar gäller: Månadslönen + fasta tillägg delat med 173 timmar + 61,57 kronor i timmen.

Lördagar, söndagar, helgdagsaftnar och helgdagar: Månadslönen + fasta tillägg delat med 173 timmar + 100,19 kronor i timmen.

Lokala uppgörelser kan förekomma. Kontakta din avdelning för att få veta om det finns sådana (skanna qr-koden för kontaktuppgifter till Transports lokalavdelningar).

Anders Gustafsson, central ombudsman

Får jag ta ut föräldraledighet per timme?

Jag jobbar i butik på en bensinstation. Det är en av Sveriges största kedjor. Arbetsgivaren säger att jag inte kan ta ut föräldraledighet

på timmar utan måste ta ut en hel dag. Detta stödjer de på att de inte får ta in extrapersonal på mindre än tre timmar.

Men enligt lag har jag väl rätt att ta ut föräldraledigheten per timme? Hur ska jag annars få ihop livet med att hämta barn från skolan om de stänger tidigt?

Abdul

Du har rätt att förkorta din arbetstid med upp till 25 procent tills ditt barn fyller åtta år eller avslutar sitt första skolar.

Du behöver komma överens med din arbetsgivare om specifika arbetstider.

Arbetsgivaren ska försöka tillmötesgå dina önskemål, men det kan finnas begränsningar beroende på arbetsplatsens behov.

Anna Erixon, central ombudsman

Fråga Transports experter!

Är du medlem i Transport och har egna frågor om din anställning, eller annat som har med jobb eller studier att göra? Ställ dina frågor till Transport på direkten som du når genom att ringa 010-4803000. Medlemmar kan också logga in på transport.se och chatta med Transports olika experter.

”Rock är ren glädje”

Ren glädje. Så beskriver lagerarbetaren Malin Dahlström känslan när hon står på scenen med gitarren i hand.

Text och foto **JUSTINA ÖSTER**

– **DET KÄNNES HELT** naturligt för mig, som om det är menat att jag ska stå på scenen, spela och sjunga, säger Malin.

Vi träffas i rockbandet Acorises replokal utanför Malmö. Belamrad med trummor, gitarrer och högtalare från golv till tak. Här filmar Malins pappa Tibor Hegedis, som är bandets manager, också rockvideor för att nå ut i sociala medier.

– Vi har många följare på Tiktok och ökar på Facebook, säger Malin.

Hon och pappan gör alla låtar ihop, inspirerade av åttiotalrock. Dagens rockmusik är så skrikig, tycker båda, som föredrar lugnare takter och rock’n’roll. Spelningarna drar publik i alla åldrar från barn till lite mognare publik över 60.

– När pappa skrivit texten hör jag hur låten går och gör musiken till. Han vet vad jag gillar och hur jag tänker, så vi är en jätkligt bra duo!

– AC/DC är mina inspiratörer, deras musik är väldigt enkel utan så mycket krusiduller. Ju enklare desto bättre. De lägger inte så mycket vikt vid hur de ser ut och sådana

MALIN DAHLSTRÖM

Jobb: Lagerarbetare, natt vid Sturups flygplats.

Bor: Malmö.

Ålder: 26 år.

Familj: Mamma, pappa, två systrar och två kaniner.

Fackliga uppdrag: Skyddsombud, uppsökeri, mer på gång.

Ledstjärna: ”Alla ska ha en trygg axel att luta sig mot på jobbet.”

Fotboll: Malmö FF.

tramsigheter heller. T-shirt duger, de är så mänskliga. Jag använder bara mascara på scenen, som nu. Man ska inte hålla på och fejka sitt utseende och uppträda avklädd.

Acorise bildades 2019 och släppte ett album 2022, *Too much of you*. En singel och en EP kom året därpå. 2024 innebar

en liten svacka, men med en ”jättehäftig miniturné” i Belgien. Malin är ensam tjej med en manlig trummis, kompgitarrist och basist.

– Tidigare år har vi varit med på Malmöfestivalen och uppträtt på allt från större till mindre scener. Branschen är tuff. Det gäller att fortsätta söka spelningar och inte ge upp, som många tyvärr gör. Men vi kämpar på.

MUSIK HAR ALLTID funnits i familjen, Malin växte upp med mammans favoritband Kiss ljudande ur högtalarna. Första instrumentet var tvärflöjt, så övergick hon till piano innan hon fastnade för akustisk gitarr och sång. Sedan köpte Malin en elgitarr.

– Och här är vi i dag, säger hon, ler och sjunker ner i soffan.

Repa är traggel och vardag, men känslan att uppträda när publiken hoppar, dansar och skriker ”vi älskar er” är svår att beskriva.

– Jag har kastat ut plektrum i publiken flera gånger och det har blivit bråk om dem, som om vi var ett jättekänt band. Folk kommer fram, vill ha min autograf på t-shirten och säger ”Du var jättebra. Vilken känsla du har!”. Det blir en boost, man blir ännu mer taggad, vill inte gå av scenen.

Malin jobbar natt som lagerarbetare och är skyddsombud. Hon är en person som vågar säga ifrån och prata om något händer på det fysiskt tunga arbetet vid ett fraktbolag.

Vad gör du om tio år?

– Är rockstjärna eller jobbar inom Transport. ●

Malin Dahlström trivs bäst på scenen med rockbandet Acorise. ”Jag vågar prata och säga ifrån om det händer något på jobbet”, säger hon om uppdraget som skyddsombud.

1897

Kort om Transport

Transportarbetaren är Svenska Transportarbetareförbundets (Transports) medlems-tidning. Förbundet har omkring 54 500 medlemmar och är ett av 13 LO-förbund.

Om du vill komma i kontakt med Transport, ring 010-480 30 00. Växelns öppettider är måndag–fredag 8.00–16.40. Lunchstängt 11.30–12.30. Utom dag före helgdag, då den stänger klockan 12.00.

Transport har 25 avdelningar, spridda över landet. Avdelning 1 och 2 är rena stuveri-avdelningar som organiserar hamnarbetare. Avdelning 46 är på samma sätt en rikstäckande avdelning för personal inom flyget.

Kort om a-kassan

Transports arbetslöshetskassa har sina lokaler på samma adress som förbundskontoret i Stockholm.

A-kassan når du på telefon 0771-40 30 01, måndag–torsdag 13.00–15.00 och fredag 9.00–11.00.

Mer information om förbundet och a-kassan hittar du på transport.se och transportsakassa.se.

Det här är på gång i din lokalavdelning

Material till nästa nummer lämnas senast den 2 juni till christina.ahlund@transportarbetaren.se.

AVDELNING 2 HAMN SYD- OCH VÄSTSVERIGE

Pensionärer, se hit! Hej, vi är några seniorer som har startat en pensionärsförening i hamnarbetarnas avdelning 2, sektion 1. Och vi hoppas att det är fler som vill vara med.

Vår målsättning är att träffas för lunch och intressanta föreläsningar vid några tillfällen varje år.

Välkomna att kontakta oss på e-post trpgbgavd2seniorer@gmail.com.

AVDELNING 6 VÄRMLAND

Efterlysningar Saknar din arbetsplats ett skyddsombud eller Transportombud? Är du nyfiken och vill ha tips och råd? Ring till avdelningen på 010-480 30 06 eller mejla till transport.6@transport.se så berättar vi mer!

Vill du engagera dig i din sektion men vet inte hur du gör? Slå oss en signal på 010-480 30 06 så berättar vi mer.

Vi vill påminna alla att logga in på Mina sidor på transport.se och kontrollera sina uppgifter eventuellt uppdatera vid behov, då detta är vår kontaktväg till våra medlemmar.

Studier Nyhet! Vi kommer nu kombinera Start- och Avtalspunkter.

Vill du lära dig mer om dina rättigheter som anställd och medlem så passa på att anmäla dig till Startpunkten, den är Transports grundutbildning och inkörsporten till alla utbildningar i förbundet.

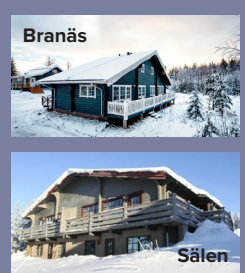
Under åtta timmar lär du dig varför det är viktigt att värna

om det fackliga löftet, hur Transport är uppbyggt och hur fackföreningen arbetar.

Vi vill ge dig en ökad förståelse för den svenska modellen på arbetsmarknaden och kollektivavtalets betydelse.

Anmälan till båda kurserna görs till studier.6@transport.se eller 010-480 30 06.

Vill du att vår studieorganisationsator Carina kommer ut och håller utbildningar i din del av länet? Ring henne på 010-480 31 83.

HYRA STUGA UNDER SOMMAREN

Bästa medlem! Passa på att komma ut i naturen och hitta spännande aktiviteter i sommar.

Tillbringa en vecka i någon av våra stugor i Branäs eller Sälen.

Det finns fortfarande lediga veckor att boka. Hör av dig till avdelningen om du är intresserad. (Skanna qr-koden för kontaktuppgifter.)

AVDELNING 7 SÖDERMANLAND

Avdelningen önskar alla en trevlig sommar!

Har du för avsikt att besöka avdelningen under sommarmånaderna? Ring 010-480 30 07 först för att säkerställa att det finns personal på plats, då bemanningen är begränsad.

AVDELNING 9 ÖREBRO

Kvällsöppet på avdelningen för medlemmar!

Den 18 juni mellan 16.00 och 22.00 är det öppet på Transport för medlemmar.

Det kommer att finnas grillade hamburgare och lite andra aktiviteter. Så passa på att komma förbi och ställa frågor om facket, försäkringar eller om du helt enkelt vill engagera dig mer.

Varmt välkomna hälsar avdelningsstyrelsen!

Öppettider i sommar Om du ska besöka avdelningen så tänk på att bemanningen kan vara begränsad under sommaren. Vill du vara säker på att någon är där så ring 010-480 30 09 innan du besöker oss.

► Måndag–torsdag: 8.00–16.40.

► Fredag: 8.00-15.00.

► Lördag–söndag: stängt.

Ha en fin sommar!

Pensionärssektionen Prova på pilbåge hos Hallsbergs bågskytteklubb i Tomta den 19 maj kl 10.00. Vi bjuder på hamburgare om vädret tillåter.

Anmälan omgående till avdelning 9, tel 010-480 30 09.

Välkomna, önskar styrelsen.

Till er som snart är pensionärer: Tänk på att inte avsluta medlemskapet för att ni går i pension.

För mindre än 150 kronor i månaden har ni kvar fullvärde på hemförsäkringen. Och om två i familjen är medlemmar i ett LO-förbund har ni även allrisk på köpet.

Via Folksam kan man få information om försäkringar och vårt pensionsbolag Folksam-LO pension.

Det är många förmåner som försvinner om ni avslutar medlemskapet. Tänk på att ni alla alltid är välkomna till vår pensionärsverksamhet i avdelning 9.

Se vår Facebooksida för mer information (skanna qr-koden).

AVDELNING 11 NORD-UPPLAND/GÄSTRIKLAND

Utbildning för dig som är medlem: Vill du veta mer om facket och ditt kollektivavtal? Varför är man medlem och vad innebär det?

Då ska du gå en Start- och Avtalspunkt för att få mer inblick i vad facket gör och för att få en överblick över kollektivavtalet på din arbetsplats.

Du får även ett skattefritt stipendium på 804 kronor.

Nu finns det utbildningstillfällen hela året ut! Skanna qr-koden för att få reda på mer:

Saknar ni någon förtroendevald på er arbetsplats? Vi efterlyser dig som saknar Transportombud eller skyddsombud på just din arbetsplats.

Har du frågor eller funderingar om vad det innebär? Tveka inte att höra av dig till oss på transport.11@transport.se så berättar vi mer.

Arbetsplatsbesök Vill du att vi kommer och besöker din arbetsplats? Hör av dig till vår ordförande på sanna. eklund@transport.se.

Övriga frågor Är det något du funderar på i övrigt, tveka inte att höra av dig till oss! Mejla transport.11@transport.se eller ring 010-480 30 11. Övriga kontaktuppgifter finner du via qr-koden:

AVDELNING 12 MALMÖ

Familjedag med fiske i Sallerupsdammarna Lördagen den 25 maj bjuder vi in dig som medlem med

AVDELNING 9 ÖREBRO

Följ med oss på bio!

Åkeri/miljö och terminal/bemannning tillsammans med taxi/ bussektionen bjuder in till biovisning för medlemmar.

När: Lördag 10 maj kl 18.00.

Var: Bio Roxy, Olaigatan 19 i Örebro.

Filmen som visas heter *Nu blåser vi snuten* och vi bjuder medlemmar plus en respektive/vän/barn på visningen.

Vi bjuder även på lite tilltugg och dryck till medlemmar.

Det finns ett begränsat antal platser så föranmälan görs till transport.9@transport.se.

Det går också att anmäla sig via qr-koden här intill.

Varmt välkomna önskar sektionerna åkeri/miljö, terminal/bemannning och taxi/buss!

din familj till en härlig dag vid Sallerupsdammarna.

Förutom spännande fiskemöjligheter kommer vi att grilla goda hamburgare så du inte går hungrig.

Dessutom har vi den stora äran att få besök av vår förbundsordförande Tommy Wreeth. Detta är ett ypperligt tillfälle för dig att träffa och utbyta några ord med honom.

Orolig över att inte ha något fiskespö? Ingen fara, vi kommer att ha extra spön på plats som du kan låna.

Vi ser fram emot att välkomna dig och din familj till denna fiskedag. Skanna qr-koden och anmäl dig senast den 22 maj. Vi ses!

Ordförande Patrik Persson (010-480 32 65)

Medlemsmöten

► Sektion 70/80 (olja, bensin, gummi, tidningsbud samt reklambud) kallar till medlemsmöte den 26 maj kl 17.30 i avdelningens lokaler på Kosterögatan 5 i Malmö. Styrelsen träffas en halvtimme tidigare.

På våra möten tar vi upp viktiga frågor som våra medlemmar vill att vi ska arbeta med. Men just nu har vi störst fokus på uppsökande verksamhet och medlemsvärning.

Så om du känner att det är viktigt att vi besöker din arbetsplats och träffar dig och dina kollegor har du möjligheten att presentera ditt förslag på våra möten.

Vill du kontakta sektionens ordförande Jonatan Nordkvist gör du det på nafswe@hotmail.com eller tel 0738-16 75 16.

Vi hoppas att alla som kan komma gör det – och för att vi ska kunna köpa rätt

mängd mat är det bra om du informerar oss om ifall du kommer.

Jonatan Nordkvist, sektionsordförande

► Sektion 20/55 (åkerisektionen) kallar till medlemsmöte den 17 maj kl 10.00–12.00 i avdelningens lokaler på Kosterögatan 5 i Malmö.

På våra möten tar vi upp viktiga frågor som våra medlemmar vill att vi ska arbeta med. Men just nu har vi störst fokus på uppsökande verksamhet och medlemsvärning.

Så om du känner att det är viktigt att vi besöker din arbetsplats och träffar dig och dina kollegor har du möjligheten att presentera ditt förslag på våra möten.

Peter Roos, sektionsordförande

Vill du lära dig mer om Transport och det fackliga medlemskapet? Gå Startpunkten. Vi bjuder på pizza så du inte sitter hungrig.

Skanna qr-koden och anmäl dig!

AVDELNING 14 HELSINGBORG

Utbildning Är du intresserad av att gå Transports introduktionsutbildning Startpunkten?

Planerade datum är:

► Söndagen den 18 maj kl 10.00.

► Måndagen den 2 juni kl 18.00.

Utbildningen hålls på avdelningsexpeditionen, Florettgatan 12 i Helsingborg.

Anmäl dig till 010-480 30 14 eller studier.14@transport.se.

Uppdatera dina medlemsuppgifter, såsom arbetsgivare och inkomst, genom att logga in på Mina sidor på www.transport.se. Eller ring 010-480 30 14.

AVDELNING 16 GOTLAND

Nya styrelsen efter årsmötet 2025: Avdelningens styrelse består av sju ordinarie ledamöter. Antalet suppleanter kan också uppgå till sju ersättare.

För närvarande är det bara tre ersättare i styrelsen. Om det finns intresse av att delta i avdelningens styrelsearbete kan ni skicka in till avdelningens mejl, så vidarebefordrar vi det till valberedningen för handläggning.

Vi välkomnar Ola Bodin som ny ordinarie ledamot i styrelsen. Lämnar gör Niclas Fagerberg som vi tackar för ett bra styrelsearbete och vi önskar honom lycka till med nya uppdrag.

Sommarjobbet Var noga med att få ut ditt anställningsbevis så fort som möjligt från arbetsgivaren, helst redan första dagen på jobbet. Det är ditt bevis på att du är/varit anställd. Utan ett sådant blir det svårt att driva ersättningsfrågor i efterhand.

Almedalsveckan 2025 Det är ännu inte bestämt om Transport kommer att delta med någon från förbunds-kontoret på årets Almedalsvecka. Besked kommer senare.

Kontakt med avdelningen under sommaren: Ring 010-480 30 16 eller mejla transport.16@transport.se.

AVDELNING 18 HÄLSINGLAND

Är du nyfiken och intresserad av att lära dig mer om Transport?

Kontakta vår ordförande/studieorganisationsator Mikael Humlin på 010-480 33 42 eller mikael.humlin@transport.se för att boka in en Startpunkt.

Fråga oss Har du frågor om ditt kollektivavtal? Kontakta någon av våra ombudsmän:

► Christina Mattisson: 010-480 33 40 eller christina.mattisson@transport.se.

► Magnus Dawest: 010-480 32 46 eller magnus.dawest@transport.se.

Har du frågor om arbetsmiljö eller försäkringar? Kontakta vårt regionala skyddsombud:

► Johnny Wiklund: 010-480 33 41 eller johnny.wiklund@transport.se.

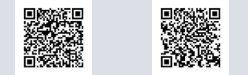
Är du ung (under 30) och har funderingar på det här med facket? Kontakta vår ungdomsansvariga:

► Jonna Grip: ung.18@transport.se.

Håll koll på vår hemsida och kalendern så ser du vad som händer i avdelningen.

Följ oss på våra sociala medier. Transportpodden Mellersta Norrland hittar du på vår hemsida, Podbean, Podcast och Spotify.

► Hemsida ► Facebook

Ring först! Har du för avsikt att besöka avdelningskontoret? Ring 010-480 30 18 och kolla så det finns någon på plats.

AVDELNING 19 NORRA MÄLARDALEN

Kamrater

Utbildningsdag den 21 maj. För alla som är nyfikna på vad facket är har vi vår utbildningsdag, där vi under en hel dag får en introduktion i både organisation och avtal.

Ett enkelt sätt att lära sig om vad facket är och hur ett kollektivavtal fungerar. Om du är intresserad, hör av dig till vår ordförande andreas.kedborn@transport.se för mer information.

Saknar din arbetsplats ett skyddsombud eller Transportombud? Är du

nyfiken och vill ha tips och råd? Ring avdelningen på 010-480 30 19 eller mejla transport.19@transport.se så berättar vi mer!

ÅRETS HÄNDELSE

...närmar sig med stormsteg!

Transport Le Mans 2025 går av stapeln lördagen den 24 maj på Hälla Ring i Västerås. Det blir en fartfylld dag med gokart, burgare och facklig kamratskap.

Om du är intresserad, hör av dig till vår ordförande, andreas.kedborn@transport.se för mer information.

Hej alla pensionärer! Glöm inte utflykten den 21 maj till Heby tegelbruksmuseum, Sedan gör vi ett uppehåll under sommaren och återkommer inför hösten med mer information.

Ha en trevlig sommar, hälsar styrelsen.

AVDELNING 20 NORRA SMÅLAND

Hej!

Tack till alla som hjälpte till under uppsökeriveckan och till er som passade på att säga hej när vi var ute!

Det var många bra samtal och väldigt kul att få se hur ni har det på era arbetsplatser.

Den 30 maj är avdelningen stängd.

AVDELNING 25 HALMSTAD

Hej kamrater!

Uppsökerivecka 17 har varit äventyrlig och vi är så glada över att träffa så många medlemmar! Nästa uppsökerivecka är vecka 37.

Arbetsplatsbesök Kontakta avdelningen om du vill att vi ska besöka din arbetsplats.

Vi besöker Björkäng vägkrog (E6:an, Spannarp 30, Tvååker) och Rasta i Markaryd (E4:an, Ulvarydsvägen 1, Markaryd) följande dagar mellan kl 11.00 och 19.00:

Björkäng Vägkrog
➤ Torsdagen den 12 juni.

Rasta i Markaryd
➤ Tisdagen den 3 juni.

Kom och snacka med oss så bjuder vi på dagens lunch.

Vi önskar att DU vill bli mer aktiv som Transportombud, skyddsombud eller något annat fackligt uppdrag på din arbetsplats.

Vi behöver dig!

Studier Vi erbjuder fackliga studier på alla nivåer.

Introduktionskursen Startpunkten riktar sig till dig som är nybliven medlem (eller är intresserad av att bli det) och avtalsutbildningen Avtalspunkten till dig som är medlem

Gå in på vår hemsida för att anmäla dig till Startpunkten och Avtalspunkten (skanna qr-koden).

Tänk på att ett kollektivavtal ger dig bättre villkor. Läs mer om just ditt avtal på Mina sidor på transport.se.

Glada hälsningar från avdelningsstyrelsen!

Logga in på Mina Sidor och ställ frågor i Transports MEDLEMSFORUM

Fråga Transport

Du som är medlem i Transport kan logga in på Mina sidor på transport.se (skanna qr-koden för att komma dit) och leta bland mängder av frågor och svar i förbundets medlemsforum.

Där har du också möjlighet att ställa egna frågor om till exempel löner, arbetstider, semestrar och ditt medlemskap.

AVDELNING 32 MELLERSTA NORRLAND

Hej kamrater!

Arbetsplatsbesök Nu är sommaren snart här med stekande sol och ljusare tider! Vill du boka in ett besök på din arbetsplats? Hör av dig till något av våra kontor så fixar vi det!

Har du frågor om anställning eller kollektivavtal? Hör av dig till någon av avdelningens ombudsmän. Avdelningen har kontor i Östersund, Örnsköldsvik och Sundsvall.

Vi vill påminna alla om att logga in på Mina sidor på transport.se och kontrollera sina uppgifter, samt att uppdatera vid behov då detta är vår snabbaste kontaktväg till våra medlemmar.

Är du nyfiken på att lära dig mer om Transport och vad ditt medlemskap innebär? Startpunkten är Transports introduktionskurs. Där går vi bland annat igenom arbetarhistoria, varför facket finns, vad en fackförening är, hur det funkar med kollektivavtal, Transports organisation och arbetsmiljö.

Kontakta avdelningens studieorganisatör Lars Eriksson för att boka in dig på någon av våra utbildningar, ring 010-480 34 72 eller mejla lars.eriksson@transport.se.

Har du frågor, eller vill du komma i kontakt med någon på avdelningen, är

du välkommen att ringa 010-480 30 32 eller mejla transport.32@transport.se.

Vill du hellre sitta ner och prata en stund är du välkommen in på något av våra kontor (Östersund, Örnsköldsvik eller Sundsvall) för en pratstund eller bara en kopp kaffe.

Lyssna gärna på vår podd. *Transportpodden Mellersta Norrland* hittar du på Podbean och Spotify!

AVDELNING 51 SYDÖSTRA SVERIGE

Avtalsrörelse 2025 – kontaktuppgifter

Det är extra viktigt under avtalsrörelsen att du som medlem har korrekta anställningsuppgifter och kontaktuppgifter. Vi behöver mobilnummer och mejladress till alla våra medlemmar.

Gå in på Mina sidor på transport.se och kontrollera att dina uppgifter stämmer.

Obs – viktig information!

Vi ser att många medlemmar inte har en registrerad mejladress. Utan den missar du som medlem mycket information om vad som händer i avtalsrörelsen, men också om vad som händer i avdelningen.

Vill du att vi planerar ett besök på din arbetsplats? Kontakta avdelningen på tel 010-480 30 51 om du har frågor eller vill veta mer.

Startpunkten är en facklig grundutbildning där du lär dig mer om varför facken skapades och vilka rättigheter och skyldigheter du som medlem har. Skanna qr-koden för att anmäla dig.

Avtalspunkten är en utbildning där vi pratar om vad det står i kollektivavtalet. Skanna qr-koden för att anmäla dig.

Vi ser nu att våra medlemmar börjar efterfråga utbildningar på avtalen och planering sker löpande. Kontakta avdelningen om du vill veta mer.

Är du pensionär och intresserad av att träffa gamla

transportare? Då är du välkommen att kontakta oss:

➤ Kenneth Ingemansson, Karlskrona: tel 070-302 56 61.

➤ Gustav Holmberg, Sölvesborg: tel 070-245 62 58.

Kontakta avdelningen
➤ Växel: 010-480 30 51.

➤ E-post: transport.51@transport.se.

➤ Hemsida ➤ Facebook

AVDELNING 55 BOHUSLÄN/DALSLAND

Medlemsmöte den 4 juni. Mötet är fysiskt på avdelningen i Uddevalla eller digitalt via Teams. Kontakta daniel.hilmer@transport.se för möteslänk.

Anställningsbevis? Har du ett sådant? Det ska du ha. Prata med din chef eller hör av dig till avdelningen.

Uppdatera Har du bytt mobilnummer, e-postadress eller arbetsgivare? Gå in på Mina sidor på transport.se och se så det stämmer.

Hör av dig! Är det något annat du funderar på vad gäller jobbet? Slå oss en signal på 010-480 30 55 eller skicka ett mejl till transport.55@transport.se.

AVDELNING 88 DALARNA

Speldag Är du under 30 år och vill hänga med jämnåriga? Söndagen den 18 har vi speldag på avdelningen mellan 12.00 och 18.00.

Vi har tagit med mängder av spel av olika slag som vi tänker spela. Har du några roliga spel så ta med dem med! Detsamma gäller om du har en ung kollega som också är med i Transport, dra med den också.

Syftet är att träffas, lära känna varandra och ha kul utanför arbetet eller den övriga fackliga verksamheten.

Vi söker fler som vill vara förtroendevalda på sin arbetsplats. Gäller både skyddsombud och Trans-

portombud. Vi ser gärna minst en av varje på varenda arbetsplats! Kontakta avdelningsordförande Linus linus.gustavsson@transport.se för mer information.

Koll på sommarjobbet

Under vecka 27 kommer vi tillsammans med LO att besöka flera arbetsplatser runt omkring vår avdelning.

Syftet är att informera sommarjobbare om vad facket är för något samt lite grundläggande om rättigheter/skyldigheter på arbetsplatsen.

Vill du ha ett besök? Kontakta ung.88@transport.se.

Kontakta oss via mejl på transport.88@transport.se eller ring direkt till avdelningen på tel 010-480 30 88.

➤ Hemsidan när du via qr-koden till höger.

➤ Facebook ➤ Instagram

SEMESTER I SÄLEN

Vi har öppnat bokningen för säsong 2025/2026. För att boka: ring avdelningen på tel 010-480 30 88. Lägenheten i Lindvallen har sex bäddar och är fullt utrustad. Transporttunnel som tar dig till liften vid Söderåstorget ligger 200 meter från lägenheten.

Mer information finns på hemsidan. Där kan du se bilder och en beskrivning av lägenheten.

I norra Dalarna finns bland annat skidbackar, skoterleder, bra fiskevatten, fjällvandring och en fantastisk natur för vila och rekreation. På salen.se hittar du det samlade utbudet av aktiviteter och nöjen.

Tommy Wreeth

Vår sammanhållning är helt avgörande

När den här krönikan skrivs är läget ovanligt rörigt i avtalsrörelsen. På gränsen till kaotiskt faktiskt. Samtidigt är det i stunder som dessa som styrkan i vår organisation testas på allvar.

Vi är mitt inne i tuffa avtalsförhandlingar för hamn respektive kabin. Förhandlingarna ska också inledas på bevakning och några ytterligare avtalsområden.

I de här situationerna känns det oerhört bra att vara omgiven av otroligt kompetenta medarbetare och förtroendevalda. Jobbet som görs i våra avdelningar, förhandlingsdelegationer och bland våra förtroendevalda ute på arbetsplatserna är helt avgörande för mig för att kunna leda förhandlingarna.

VÅR SAMMANHÅLLNING OCH lojalitet är så oerhört viktig när vi ska utmana styrkan hos arbetsgivarna och kapitalet. Om vi inte håller ihop är vi ute på tunn is direkt.

Inom de närmaste dagarna får vi se om vi tvingas att varsla om konflikt och stridsåtgärder. Just nu är känslan definitivt att detta tyvärr kommer att bli nödvändigt.

Vi är väldigt långt ifrån samsyn vad gäller det mesta i villkoren för både hamnavtalet och kabinavtalet. Arbetsgivarna visar en nonchalant inställning till våra krav om arbetsvillkor och arbetsmiljö. Det är bara märket och avräkning på värdet som kommer från dem. Viljan att hitta konstruktiva lösningar verkar tyvärr inte existera.

EN ANNAN SPÄNNANDE process som pågår är valet av en ny ordförande till vår europeiska transportfederation ETF. Här står vi bakom en nordisk kvinnlig kandidat som i dag är generalsekreterare i vår nordiska federation NTF. Jag tror att Anu Hietala skulle bli en alldeles utmärkt ordförande för ETF och jag kommer att lägga vår röst på henne i valet. ●

Tommy Wreeth är Transports ordförande.

”Vår sammanhållning och lojalitet är så oerhört viktig när vi ska utmana styrkan hos arbetsgivarna och kapitalet. Om vi inte håller ihop är vi ute på tunn is direkt.”

Mina Sidor på **transport.se**

Logga in för att ladda ner ditt kollektivavtal, kontrollera vilka utbildningar du har gått och säkerställ att dina uppgifter stämmer, såsom arbetsgivare och inkomst.

Scanna och kom
direkt till Mina Sidor

TILLSAMMANS HAR VI KRAFTEN ATT FÖRBÄTTRA

1897